

# Armon Sana

ESIKOISET RY:N SEURAKUNTALEHTI 2/2024

Onko Jumala todella sanonut?

- Kari Simolinin puheenvuoro  
kirkolliskokouksessa

Tulkaa, sillä kaikki on jo valmiina

- Eero Niemisen saarna

Heräyksen ihmisiä: John Bunyan

Katekismuksen oppilaina: Uskontunnustus

*Esikoiset ry on Suomen evankelisluterilaisen kirkon lestadiolainen herätysliike. Vuonna 2016 perustettu yhdistys jatkaa esikoislestadiolaisuuden vanhaa herätysliikeperinnettä kansankirkkomme yhteydessä. Se nojaa uskossa ja elämässä Raamattuun ja luterilaiseen tunnustukseen. Lähetyskäsken mukaisesti yhdistys haluaa julistaa kaikkialla parannusta ja syntien anteeksiantamusta Jeesuksen nimessä. Sanoman ydin on, että pelastus on uskossa Kristuksen sovitustyöhön. Se tuottaa rakkauden hedelmiä.*

# Uskollisuus

*"Älkää kootko itsellenne aarteita maan päälle, missä koi ja ruoste raiskaa ja missä varkaat murtautuvat sisään ja varastavat. Vaan kootkaa itsellenne aarteita taivaaseen, missä ei koi eikä ruoste raiskaa ja missä eivät varkaat murtaudu sisään eivätkä varasta. Sillä missä sinun aarteesi on, siellä on myös sinun sydämesi."* (Matt. 6:19–21)

Kristittyinä olemme rikkaita. Usko Jeesukseen, minkä Taivaallinen Isämme on sytyttänyt sydämissämme, on nimittäin kaikkein suurin aarre ja omaisuus, minkä voimme elinaikanamme omistaa. Se on Jumalan lahja. Uskon kautta sydämiimme on vuodatettu Pyhä Henki, mikä on Jeesuksen rakkauden sinetti. Meidän oma osuutemme kaikkeen tähän onneen on olematon, koska meillä ei ole ollut tarjottavana muuta kuin syntiä. On tapahtunut autuaallinen vaihtokauppa.

Meiltä kysytään uskollisuutta tämän kalliin lahjan säilyttämisessä. Uskollisuus on yksi yhdeksästä Pyhän Hengen lahjasta (Gal. 5:22). Jeesus itsekin lupaa: *"Ole uskollinen kuolemaan asti, niin minä annan sinulle elämän kruunun"* (Ilm. 2:10). Olemme vannoneet uskollisuuden valan uudensyntymisen päivänä, kun mieleemme ja sydämemme on täyttynyt ilosta ja riemusta: sinua Herra Jeesus tahdon seurata elämäni loppuun saakka!

Uskoa hoidetaan seurakunnassa Jumalan sanalla. Onkin tärkeää, että kuolematon sielumme saa säännöllisen ravintonsa. Siksi tunnemme sisäisen kaipauksen päästä säännöllisesti seuroihin Jumalan sanan kuuloon. Se on Jumalan ääni ja muistutus. Olkaamme sille äänelle kuuliaisina ja käykäämme ahkerasti sanan kuulossa.

Kirkkoisä **Cyprianus** on sanonut, että jolla on seurakunta äitinä maan päällä, hänellä on Jumala isänä taivaassa. Saamme kiittää Jumalaa siitä, että useimmilla meistä on rakas kotiseurakunta, jossa meitä palvelemaan sanalla ja sakramenteilla. Se on meidän hengellinen kotimme ja seurakuntaäitimme. On tärkeää, että olemme siellä omalla paikallamme uskolliset seurakunnan Herralle niissä tehtävissä, joita meille on uskottu. Silloin saamme kerran kuulla taivaallisen Isämme sanat: *"Hyvä on, sinä hyvä ja uskollinen palvelija. Vähässä sinä olet ollut uskollinen, minä panen sinut paljon haltijaksi. Mene herrasi iloon."* (Matt. 25:21)

Olkaamme siis uskollisia Jumalan sanalle oman seurakuntaäidin yhteydessä ja pysykäämme tuvallisina mielin koossa. Vanhat saarnaajat sanoivat lohdullisesti, että seurakuntaäiti tyhjentää kerran helmansa iankaikkisuuden ihanalle rannalle! ■

*Eero Nieminen*

## Armon Sana

on Esikoiset ry:n julkaisu

2/2024, 8. vuosikerta  
Lokakuu 2024  
Ilmestyy kaksi kertaa  
vuodessa.

### Lehden toimituskunta

Eero Nieminen (vast.)  
Tuomas Halme  
Ilpo Harjutsalo  
Jyrki Heinonen

### Lehden taitto

Hanna Halme

### Toimituksen sähköposti

armonsana@esikoiset.fi  
[www.esikoiset.fi](http://www.esikoiset.fi)

### Paino

Rannikon Laatupaino Oy

## Sisältö:

- 2 Pääkirjoitus
- 3 Syntinen on pyhää, saastainen on puhdas ja väärä on vanhurskas – L.L. Laestadius
- 4 Eero Korhosen muistolle
- 5 Vuoden 2024 vuosikokouksesta Armon Sanan lukijakyselystä
- 6 Armon sanoja
- 8 Ensimmäinen kirkolliskokousviikkoni – Kari Simolin
- 10 Tulkaa, sillä kaikki on jo valmiina – Eero Niemisen saarna
- 14 Heräyksen ihmisiä: John Bunyan
- 16 Näin on Jumala meitä kuljettanut – Pentti ja Eila Kumpulainen
- 20 Väinö Hyttisen muisteluita elämän varrelta
- 23 Lähetysmatka Rakvere–Narva–Tartto
- 24 Diakoniapäivä Keiteleellä
- 25 Naistenpäivä Asikkalassa
- 26 Katekusmuksen oppilaina: Uskontunnustus
- 27 Tervetuloa rippileirille 2025!
- 28 Lapset ja nuoret: Hengen hedelmät
- 29 Riparilaisten haastattelu
- 30 Perhepalsta



# Syntinen on pyhä, saastainen on puhdas ja väärä on vanhurskas

L.L. LAESTADIUKSEN SAARNASTA VUODELTA 1856

**S**iitä me tiedämme, että me totuudesta olemme ja taidamme hänen edessään meidän sydämemme hillitä, että jos meidän sydämemme tuomitsee meitä, niin Jumala on suurempi kuin meidän sydämemme ja tietää kaikki. Te rakkaimmat, jos meidän sydämemme ei tuomitse meitä, niin meillä on turva Jumalaan. (1. JOH. 3:19–21)

Apostoli Johannes kirjoittaa kristityn kokemuksesta. Ne ovat vaikeita ymmärtää, koska sydämen asiat ovat monelle hämääriä. Ensin hän sanoo, että jos sydämemme tuomitsee meitä, niin Jumala on suurempi. Hän toteaa siis, että oma sydän saattaa joskus tuomita kristittyä.

Kun omavanhurskaus saarnaa näin järjessä, tuntuu kristityn mielessä niin kuin sydän tuomitsisi häntä. Sydän ei kuitenkaan voi tuomita itsestään, vaan Jumalan lapsia tuomitsee omavanhurskaus. Se tulee totuuden varjolla, muuttaen itsensä valkeuden enkeliksi. Moni katuva tulee siten petetyksi, koska hän ei voi käsittää, että katuvia tuomitsee perkele.

Apostoli Johannes sanoo kuitenkin, että jos sydämemme tuomitsee meitä, niin Jumala on suurempi. Hän osoittaa, ettei kristityn pidä uskoa omaa sydäntään, jos se tuomitsee, vaan hänen pitää uskoa

enemmän Jumalan armollisia lupauksia. Ne osoittavat, että Kristus on tullut pelastamaan syntisiä mutta ei hurskaita. Kristityn täytyy paeta syntisenä kaikkine synteineen suuren Ristinkantajan luo ja uskoa pelastuvansa armosta eikä ansiosta.

Jokainen valvova kristitty tuntee sydämensä pahaksi, ilkeäksi ja saastaiseksi. Tämä sydän on vanhassa ihmisessä oleva lihallinen sydän, jota Paavali nimittää ulkoiseksi ihmiseksi. Sitä vastoin sielu eli hengellinen sydän, jota Paavali nimittää sisäiseksi ihmiseksi, on puhdistettu Kristuksen verellä. Kysymys on vain siitä, kuinka kristitty voi erottaa ne, ettei vihollinen pääsisi sekoittamaan ulkoisen ja sisäisen eli vanhan ja uuden ihmisen vaikutuksia kristityn tunnossa.

Paavali sanoo: "Minulla on halu Jumalan lakiin sisällisen ihmisen puolesta, mutta minä näen jäsenissäni toisen lain, joka sotii mieleni lakia vastaan ja ottaa minut vangiksi synnin laissa." Hänen täytyy olla lihassa syntinen mutta hengessä pyhä.

Järki ei voi käsittää, kuinka syntinen on pyhä, saastainen on puhdas ja väärä on vanhurskas. Mutta kun me uskomme, että synnit on annettu anteeksi, niin meidän täytyy uskoa myös, että syntinen on pyhä, saastainen on puhdas ja väärä on vanhurskas. ■

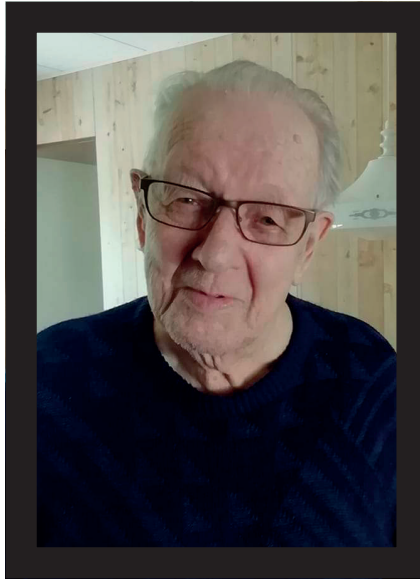
## EERO KORHOSEN MUISTOLLE

**Eero Johannes** syntyi 1. toukokuuta 1937 **Martti** ja **Fanny Korhosen** yhdeksänlapsisen perheen esikoisena. Toimeentulo oli niukkaa varsinkin sota-aikana ja sen jälkeisenä pula-aikana. Äiti hoiti kotia ja lapsia. Eero muisteli, kuinka hyvin äiti selviytyi perheen ruokkimisesta, vaikka pulaa oli monista elintarvikkeista. Martti-isä joutui lähtemään molempiin sotiin mutta sai palata rauhan töihin perheensä pariin.

Eero oli nuorena miehenä työssä Oulujoen uittomiehenä sekä myöhemmin asiapoikana ja mallimestarin oppipoikana Åströmin kenkätehtaalla Oulussa. Varusmiespalveluksen suorittuaan hän jäi puolustusvoimien palvelukseen, josta siirtyi täysin palvelleena reserviin 1980-luvun alkupuolella.

Puolustusvoimista eläkkeelle jääneen Eeron osamista tarvittiin monenlaisissa yhteiskunnallisissa luottamustehtävissä kuten Temmeksen kunnan väestönsuojelupäällikkönä, kunnanvaltuustossa, kunnanhallituksessa ja useissa lautakunnissa sekä kirkkoneuvostossa ja kirkkovaltuustossa.

Eero avioitui vuonna 1958 **Anja Hurskaisen** kanssa, ja he saivat kymmenen lasta. Eero oli työssään ja elämässään hyvin perusteellinen. Hän harkitsi ja tutki asioita huolellisesti, ja sitä seuranneet päätökset ja toimet olivat aina hyvin perusteltuja. Kasvatuksen ja koko elämän yksi tärkeimmistä periaatteista Eerolla oli oikeudenmukaisuus. Sitä hän painotti myös lapsilleen.



Eero pyydettiin sananpalvelijan tehtävään Oulussa 1960-luvulla, ja se tehtävä oli hänen mielestään hänen elämänsä vaikein asia. Tätä tehtävää hän hoiti kuitenkin uskollisesti niin pitkään kuin terveys sen salli.

Eerolla oli selkeä ja raitis uskonkäsitys. Tuulet ja virtaukset eivät häntä pyöritelleet. Hän ei muuttanut periaatteitaan tai mielipiteitään, vaikka ympärillä kuohuikin. Eerolla oli usko Kristukseen ja yhteen yhteiseen Kristuksen seurakuntaan. Raamattu ja tunnustuskirjat, varsinkin katekismus, sekä muut Lutherin opetukset kristillisestä uskosta oli-

vat ehdottoman tärkeitä oppaita. Hän usein siteerasi niitä saarnoissaan ja keskusteluissa, ja kehotti toisiakin lukemaan ja oppimaan niistä.

Ystävät muistavat Eeron vakaana, suoraselkäisenä, isänmaallisena ja nöyränä suomalaisena. Läheiset ja lapset muistavat hänet lujana, lämpimänä ja oikeudenmukaisena isänä, johon saattoi turvata kaikissa asioissa, sekä ajallisissa että hengellisissä.

Elämän viimeisinä vuosina Eero sai osakseen monenlaisia terveysvaivoja. Niitä hän ei valittanut, vaan kesti ne kärsivällisesti, odottaen matkan päättymistä.

Eeron maallinen matka päättyi 13. maaliskuuta 2024. Hänet siunattiin Tyrnävän kirkossa, ja saateltiin haudan lepoon Temmeksen kirkkomaahan 5. huhtikuuta.

Siunattu olkoon Eeron muisto. Hetken päästä saamme tavata korkeamman katon alla Taivaan kirkkaudessa. ■

### NIMELTÄ KUTSUTUT

Hän kutsuu omat lampaansa nimeltä. (Joh.10:3) He kaikki kuulevat saman Kristuksen äänen eli evankeliumin saarnan samasta uskosta, kasteesta, toivosta ja autuudesta. Tämä on heillä kaikilla samanlaisena. Kenelläkään ei ole enempää kuin toisellakaan. Mutta silloin syntyy erilaisuus, kun Herra alkaa samassa armossa olevia kutsua nimeltä, samoin kuin paimenkin antaa kullekin lampaalle oman merkkinsä tai nimensä. Tämä on se työ, jonka Kristus erikoisesti vaikuttaa jokaisen elämässä lohduttaen sanalla, neuvoen, auttaen hädässä ja tehtävissä.

Samoin hän jakaa kullekin oman lahjan: toiselle vahvemman uskon kuin toiselle, terävemmän ymmärryksen, ennustamisen ja Raamatun selittämisen, saarnaamisen ja toisten hallitsemisen lahjan. Samoin hän

käyttää toista erikoisempaan, runsaampaan ja suurempaan tehtävään kuin toista tai panee toisen kärsimään paljon, toisen taas vähän. Evankeliumia hän levitti laajemmalle pyhän Paavalin kuin muiden kautta. Pyhän Pietarin hän johdatti ja kutsui toisenlaisiin kärsimyksiin kuin pyhän Johanneksen.

Kristuksen valtakunnassa on monenlaisia lahjoja, töitä ja kärsimisiä, jaeltuna jokaiselle hänen kykynsä ja kutsumuksensa mukaan. Kaikki ovat kuitenkin samoja Kristuksen karitsoja, kaikista hänen rikkauksistaan osallisia. Kaikki he ovat hänelle yhtä rakkaita. ■

*Martti Luther: Mannaa Jumalan lapsille,  
elokuun 3. päivänä*

## VUODEN 2024 VUOSIKOKOUKSESTA JA KESKUSTELUTILAISUUDESTA

Viime kesän juhannusseurojen yhteydessä pidettiin myös Esikoiset ry:n sääntömääräinen vuosikokous ja sitä ennen keskustelutilaisuus.

Keskustelutilaisuudessa kuultiin lähetys-, tiedotus ja julkaisu- ja lapsi- ja nuorisotoimikuntien katsaukset, selvitys Lahden rukoushuoneen eli Liipolan seurakuntakeskuksen remontin tilanteesta sekä katsaus uuden kirkolliskokouksen ensimmäisen kokousviikon antiin.

Toimikuntien katsaukset peilasivat niiden vireää ja kattavaa toimintaa ja niihin liittyviä kysymyksiä. Jokainen toimikunta pyrkii Jumalan johdatusta rukoillen parhaansa mukaan toimimaan omalla alallaan. Venäjän rajojen sulkeutuminen on luonnollisesti merkittävästi vaikeuttanut lähetystyötä Venäjälle. Tiedotus- ja julkaisutoimikunnan viimeisenä merkittävänä julkaisuna on *Armon Sävelen* sähköinen versio, joka on ladattavissa sovelluskaupoista. Lapsi- ja nuorisotoimikunta edistää ja järjestää valtakunnallista lapsi- ja nuorisotoimintaa, joka tukee ja täydentää paikkakunnilla tehtävää työtä. Nykyinen järjestöriippikoululupa mahdollistaa rippikoulujen järjestämisen myös tulevina vuosina. Toimikuntien katsaukset löytyvät myös esikoiset.fi sivujen jäsensivulta.

Lahden rukoushuoneen remontit ovat edenneet hyvin, ja varoja niiden toteuttamiseen on kertynyt tarpeen mukaan.

Kirkolliskokousviikon katsaus löytyy omasta artikkelistaan tässä lehdessä. Edustuksemme kirkolliskokouksessa on jatkumo pitkälle esikoislestadiolaistaiselle edustukselle: **Ola Pieski, Martti Drachman, Risto Taipale, Eero Nieminen ja Aulis Ansaharju.**

Vuosikokouksessa käsiteltiin sääntömääräiset asiat, kuten hallituksen kertomus edelliseltä toimintakaudelta, vuoden 2023 tilinpäätöksen hyväksyntä ja tili- ja vastuuvapauden myöntäminen, tilintarkastajavalinnat ja toimintasuunnitelma seuraavalle vuodelle. Tilinpäätös oli ylijäämäinen ja yhdistyksen taloudellinen tilanne on hyvä ja vakaa. Jäsenmaksuksi vuodelle 2025 asetettiin 25 euroa. Hallituksen erovuoroisten jäsenten tilalle valittiin jatkamaan **Esa Ihalainen** Imatralta, **Aarno Konttinen** Keiteleeltä, **Toivo Nieminen** Maskusta, **Anssi Östman** Lahdesta ja uutena **Markku Leivo** Lappeenrannasta. Kokouksessa esiteltiin myös jäsenistön aloitteiden käsittelyn tilanne. Uusia jäsenistön tai paikallistoimikuntien tuomia asioita tai aloitteita ei tullut kokouksen käsittelyyn.

Vuosikokouksen pöytäkirja ja kaikki liitteet, kuten tilinpäätös, löytyvät esikoiset.fi sivujen jäsensivulta. ■

## Armon Sanan lukijakysely 2024

Lehtemme kehittämiseksi Armon Sanan toimitus toteutti lukijakyselyn keväällä 2024. Se tuotti yhteensä 40 vastausta, joista useimmissa oli vastauksia moniin, jopa kyselyn kaikkiin kysymyksiin. Niinpä saimme kohtalaisen kattavan kuvan siitä, mikä kiinnostaa ja mitä kannattaisi kehittää.

Aineistossa nousi esille erityisesti kiinnostus henkilöhaastatteluihin ja -tarinoihin. Tämä ei yllättänyt, koska uskonystävien elämänvaiheet ja niissä näkyvä Jumalan huolenpito ovat aina olleet kiinnostavia ja rohkaisevia. Myös julkaistujen saarnojen ja kristinopin esittely nousivat esiin useissa vastauksissa. Maininnan arvoisia olivat myös toiveet todistuspuheenvuoroista ja elämäntarinoista.

Toimitus aikoo niin ikään huomioida toiveet siitä, että Armon Sana säilytettäisiin omaleimaisena ja liikkeemme näköisenä, ja että se ei tule olemaan minkään muun hengellisen lehden kopio. Ajatusta nuorten ja erityisesti rippikoululaisten kirjoituksista tai haastatteluista halutaan myös voimavarojen rajoissa kehittää.

Toimitus kiittää kyselyyn vastanneita heidän panoksestaan lehden kehittämiseksi. Lisävoimia sisällön tuottamiseen tarvittaisiin; niitä, jotka tuntevat itsellään olevan resursseja siihen, kehoitetaan ottamaan yhteyttä toimituksen jäseniin. ■



## Katoavat ja katoamattomat aarteet

Mikä on sinun aarteesi? Vanhan testamentin puolella Raamatussa on Saarnaajan kirja, joka sisältää vanhan miehen mietelmiä hänen pohtiessaan elämän tarkoitusta. Kun tämä vanha mies katsoo elämänsä taakse päin, hän näkee, miten turhaa on tavoitella jopa sellaisia hyviä asioita kuten viisaus, työ, mielihyvä ja rikkaus. Saarnaajan kirjassa tämä vanha mies toteaa, että nämäkin asiat tuovat vain hetkellistä tyydytystä elämään. Tuo tyytyväisyys päättyy siihen, kun elämän lanka katkeaa. Ne ovat katoavia aarteita. Raamatuntutkijat ovat tulkinneet, että tämä vanha mies, joka Saarnaajan kirjan on kirjoittanut, olisi kuningas Salomo. Hän oli kuningas Daavidin poika, joka toimi Jerusalemissa kuninkaana 900-luvulla ennen Kristuksen syntymää. Salomolla oli kyllä paljon maallista rikkautta niin kuin Raamattu vahvistaa. Hänellä oli katoavaa aarretta hyvin runsaasti.

Viidennessä luvussa on kirjoitettu hänen sanansa: *"Joka rakastaa rahaa, ei saa rahaa kylläksensä, eikä voittoa se, joka rakastaa tavarain paljoutta. Sekin on turhuutta. Omaisuuden karttuessa karttavat sen syöjätkin; ja mitä muuta etua siitä on haltijallensa, kun että silmillään sen näkee? Työntekijän uni on makea, söipä hän vähän tai paljon; mutta rikkaan ei hänen yltäkylläisyytensä salli nukkua. On raskas onnettomuus, jonka minä näin auringon alla: rikkaus, joka on säilytetty onnettomuudeksi haltijallensa. Se rikkaus katoaa onnettoman tapauksen kautta; ja jos hänelle on syntynyt poika, ei sen käsiin jää mitään. Niin kuin hän tuli äitinsä kohdusta, niin on hänen alastonna jälleen mentävä pois, samoin kuin tulikin; eikä hän vaivannäöstänsä saa mitään, minkä veisi täältä kädesssä."* (Saarn. 5:9–14)

Ihminen, joka on Jumalan armosta päässyt hänen lapseudestaan osalliseksi, hänellä on täällä ajassa jo turvana katoamaton aarre. Se aarre on Pyhä Jumalan sana, joka on meille kirjoitettu pyhään Raamattuun. Siinä Sanassa on kerrottuna lankaikkisen vanhurskaan Jumalan pelastussuunnitelma, kuinka ihminen pelastuu ja pääsee osalliseksi siihen katoamattomaan lopulliseen aarteeseen taivaan kotiin. Siinä Jeesus Jumalan poika on meidän esimerkkimme. Hän oli rikas, mutta hän tuli niin köyhäksi, tehdäkseen meidät rikkaaksi taivaallisista aarteista.

Me saamme täällä ajassa kiittää Taivaan Isää myöskin niistä katoavista aarteista, jotka kerran jätämme, kun täältä ajasta erkanemme.

Katoamattomassa aarteessa Jumalan Sanassa on kerrottuna, kuinka Johannekselle näytettiin elämän veden virta, joka kirkkaana kuin kristalli juoksi Jumalan ja Karitsan valtaistuimesta. Se virta ei lakkaa juoksemasta, se pysyy kristallinkirkkaana. Se puhdistaa kaikkein likaisimmankin sydämen. Se on armon virta. Joka siitä vedestä pääsee osalliseksi, ei janoa enää koskaan. Näin Jeesus sanassaan lupaa. Saamme uskoa tänäänkin Jeesuksen sovitustyön tähden syntimme anteeksi Herran Jeesuksen pyhässä nimessä ja kalliissa sovintoveressä.

Kun me sen uskomme, niin pääsemme osalliseksi lopullisesta katoamattomasta aarteesta. *"Eikä mitään kirousta ole siellä enää oleva. Ja Jumalan ja Karitsan valtaistuin on siellä oleva, ja hänen palvelijansa palvelevat häntä ja näkevät hänen kasvonsa, ja hänen nimensä on heidän otsissansa. Eikä yötä ole enää oleva, eivätkä he tarvitse lampun valoa eikä auringon valoa, sillä Herra Jumala on valaiseva heitä, ja he hallitsevat aina ja iankaikkisesti."* (Ilm. 22:3–5) Aamen. ■

Timo Marttinen



## Ansaitsematon armo

Kolmantena sunnuntaina ennen paastonaikaa lähdemme kulkemaan Jeesuksen seurassa kohti pääsiäistä. Alkaa pääsiäisjakso. Pyhäpäivän latinankielinen nimi on *septuagesima*. Pääsiäiseen on seitsemänkymmentä päivää. Kirkkovuosi-kalenteri kertoo päivän aiheesta että aikoinaan siitä alkoi papiston paasto. Pysähdyin sen tiedon ääreen ja ajattelin, että ei taitaisi olla huono käytäntö tänäänkään erityisesti kaikille meille, jotka saamme julkisesti toimia saarnaajan tehtävässä. Onhan se tärkeä asia, että pääasia on pääasia meidän julistuksessaamme.

Rukoilemme, että usein saisimme läheltä nähdä, kuinka Jeesus kärsii sovittaessaan meidän syntimme, ja kuinka ilosanoma kuoleman voitaneesta Jumalan Pojasta avartaa meidän sydämemme iloon ja kiittolisuuteen, kun voitto on saavutettu. Pelastus lahjoitetaan meille armosta, ei suinkaan, eikä ollenkaan ansioidemme tähden. Uskallan ajatella, että oikeaa ja terveellistä paastoa Herran työssä ja jokaisen uskovan elämässä on luopua monesta turhasta ja antaa Jumalan kuljettaa meitä ristiinnaulitun Kristuksen seurassa. Voimme pyytää virrestä tutuin sanoin: *"Anna nähdä olennainen, siitä olla riippuvainen."*

Ansaitsematon armo on sunnuntain aihe ja otsikko. Armo on perusta ja pääsylippu vapautteen, jota Kristukseen uskova saa maistaa jo elämänsä aikana ja kerran omistaa täysin ja kokonaan. Armo Jumalan sydämellä pysyy ja kestää, vaikka uskova arjessaan useinkin voi tuntea toisin.

Jeesus sanoo päivän evankeliumissa opetuslapsilleen: *"Kun olette tehneet kaiken, mitä teidän tulee tehdä, sanokaa: Me olemme arvottomia palvelijoita. Olemme tehneet vain sen, minkä olimme velvolliset tekemään."* (Luuk. 17:10)

Voi kuinka kaukana olen siitä ihanteesta, että olisin kaiken suorittanut oikein ja tunnollisesti Jumalan ja ihmisten edessä. Ansaitsematon armo on ainoa toivo ja mahdollisuus. *"Sillä armosta te olette pelastetut uskon kautta, ette itsenne kautta – se on Jumalan lahja – ette tekojen kautta, ettei kukaan kerskaisi."* (Ef. 2:8,9) ■

Juuso Ahonen

## Riemitkaa

"Aurinkomme ylösnousi, paistaa voittovuorella." *Riemitkaa!* Tämä kehoitus toistuu läpi Raamatun monin eri tavoin: Laulakaa kiitosta Herralle, ylistäkää Herraa, olkaa aina iloiset, kiittäkää joka tilassa. Meissä kiitoslaulu puhkeaa esiin joskus saatuaamme avun, koettuaamme johdatusta, tultuaamme terveiksi, joskus taas ihmisryhmää, perhettä, seurakuntaa, kansaa, jopa koko maailmaa koskevissa asioissa.

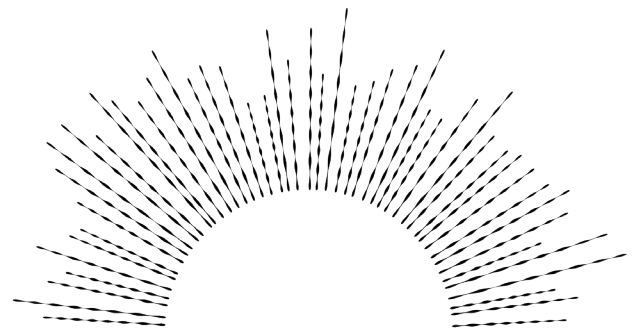
Minua rohkaisee ja lohduttaa se, että meillä on Jeesuksessa ystävä, jolle on annettu kaikki valta taivaassa ja maan päällä. Hän käyttää valtaansa yksinomaan lankeemukseen joutuneen ihmiskunnan pelastamiseen. *"Ihmisen Poika ei tullut etsimään vanhurskaita, vaan syntisiä."* Etsimään kadonneita. "Onneni on olla Herraa lähellä, turvata voin yksin Jumalaan. Onneni on olla Herraa lähellä, tahdon laulaa hänen teoistaan."

Kiitoslaulun ohessa häilyy ikävä, kaipaus. Koti-ikävä. "On koti, jonne myrskyt maan ei saavu milloinkaan." Ystävämme Jeesus on tie kotiin, jonne hän lupasi valmistaa meille asunnot, *"että te olisitte siellä, missä minä olen"*.

Yksi ja toinen kristitty kokee elämän matkalla epävarmuutta, epäilyjä, syytöksiä. Ystävällämme on siihen virvoittava lääke: Kaikki synnit anteeksi (Jeesuksen nimessä ja veressä). Onko se niin yhä edelleen? On. *"Jeesus Kristus on sama eilen, tänään ja iankaikkisesti."* *"Minä olen teidän kansanne joka päivä maailman loppuun asti."*

Kiitos olkoon Jumalalle hänen käsittämättömästä lahjastaan. "Jeesus, johdata tiemme kulkua." ■

Matti Aaltonen



# ENSIMMÄINEN KIRKOLLISKOKOUSVIIKKONI

*Uusi kirkolliskokous kokoontui 13.–17.5.2024 Turussa. Voimakkaasti uusiutuneen kokouksen ensimmäinen kokousviikko sisälsi paljon järjestäytymistä ja henkilövalintoja mutta myös asiakysymyksien käsittelyä. Viikkoa väritti ja viritti piispainkokouksen aloite kahdesta rinnakkaisesta avioliittokäsityksestä kirkkoamme.*

**V**iikko alkoi messulla Turun tuomiokirkossa. Siellä saarnasi piispa **Teemu Laajasalo**.

Avauspuheenvuorossa arkkipiispa **Luoma** muokkasi maata jo viikon kuumimmalle aiheelle puhuen muutoksen vääjäämättömyydestä ja muistellen isoja muutoksia, joita kirkolliskokous on aiemmin historiassaan päättänyt.

Nyt ensimmäistä kertaa kirkolliskokouksen lähihistoriassa myös me konservatiivit järjestäydyimme yhdeksi ryhmäksi ja pidimme omat palaverimme. Ryhmän nimeksi muodostui *Kirkon Kivijalka* (eli kirkon konservatiivit). Toisen ison ryhmän nimi on *Muutoksen Tuuli* (eli Tulkaa Kaikki -liike). Nähdäkseni vain muutama edustaja koki tilanteen hankalaksi eikä tiennyt kumpaan ryhmään kuulua. Uusi kirkolliskokous on siis vahvasti jakaantunut ja jakolinjan nimi on avioliittokäsitys.

Konservatiiviryhmään tuli ilahduttavat 42 henkilöä. Kirkolliskokouksen kokonaisedustajamäärän ollessa 109 tuo 42 muodostaa selkeän määrävähemmistön. Voi siis varsin luottavaisin mielin sanoa, että tämä kirkolliskokous ei tule muuttamaan avioliittokäsitystä.

Konservatiiviryhmä koostuu herätysliikkeissä vaikuttavista edustajista, kirkon papeista ja muista, jotka jakavat saman ajatuksen Raamatun sanaan sitoutuvasta kirkosta. Keskustelu ja asioiden sopiminen ryhmässä oli erittäin helppoa ja sujuvaa. Ryhmän puhemieheksi muotoutui **Jouko Jääskeläinen**, politiikassa marinoitunut ja Kristusta seuraava, kokenut edustaja Helsingistä.

K i r k o l l i s k o k o u k s e n

puheenjohtajana toimii arkkipiispa. Ensimmäiseksi varapuheenjohtajaksi valittiin helsinkiläinen Tulkaa kaikki -aktiivi **Hanna Mithiku**. Toiseksi varapuheenjohtajaksi tuli konservatiiviryhmään kuuluva professori **Seppo Parkkila** Tampereelta.

Itse tuln valituksi valitsijoihin ja talousvaliokuntaan. Valitsijat valmistelevat mm. ehdotukset valiokuntien jäseniksi. Tehtävä työllisti minua kovasti ensimmäisinä päivinä.

KESKIVIKKOAMUNA alkoi viikon kuumen aiheen käsittely: piispainkokouksen esitys kahdesta rinnakkaisesta avioliittokäsityksestä. Luoma esitteli aiheen. Piispat pukivat esityksen ajatukseen, että sopua tai yhteisymmärrystä asiasta ei tule löytymään, ja siten kaksi rinnakkaista käsitystä antaisi mahdollisuuden kaikkien pitää kannastaan kiinni – vapaasti sanoitettuna. Esitys ei sisältänyt hyviä teologisia tai raamatullisia perusteita. Esittelyn jälkeen alkoi lähetekeskustelu, jossa käytettiin runsaat 60 puheenvuoroa, joista keskiviikkoamuna 15 ja torstaina loput. Kaikissa puheenvuoroissa ilmaistiin joko vastustus tai jonkin tasoinen kannatus ehdotukselle. Liberaalien ääri laidalta muutamat kannattivat esitystä varauksellisesti, koska se heidän mukaansa jättää mahdollisuuden syrjinnälle. Konservatiivit vastustivat esitystä pääasiassa Raamatun sanan vastaisena. Omien laskujeni mukaan 35 % puhujista vastusti muutosta ja 65 % kannatti. Kaikki eivät siis puhuneet. Piispoista Luoma, **Leppänen**, **Hintikka**, **Åstrand**, Laajasalo ja **Repo** puhuivat ja kannattivat esitystä. Myös

**Salomäki** käytti puheenvuoron. Hän ei kannattanut esitystä. Muut piispat eivät puheenvuoroa käyttäneet.

Oma puheenvuoroni osui keskiviikkoamun viimeiseksi. Silloin paikalla oli runsaasti median edustajia ja he rakensivat juttunsa noista aamulla pidetyistä puheenvuoroista. Ilmeisesti oma puheenvuoroni sisälsi jotain erottuvaa, koska sitä lainattiin medioihin varsin ahkerasti. Vastaavaa argumentointia oli monissa muissakin aloitetta vastustaneissa, erityisesti torstaina esitetyissä puheenvuoroissa.

TALOUSARVIOMUUTOKSEN ja tilinpäätöksien lisäksi kokous käsitteli ja lähetti valmisteluun muutamia aloitteita: kirkollisten toimitusten kirjojen muuttaminen, seurakuntarakenteen muuttaminen ja määränemmistö säännöksen muuttaminen. Viimeksi mainittu on jatkumoa avioliittokysymykselle. Määränemmistö päätöstä vaativien asioiden määrää esitetään vähennettäväksi ja lisäksi  $\frac{3}{4}$  määränemmistövaatimusta esitetään muutettavaksi  $\frac{2}{3}$ :aan. Esityksille ei voi odottaa myötätuulta. Esitys valtion jakoperusteiden muuttamisesta jakaisi käytännössä rahaa enemmän syrjäseutujen seurakuntiin, jossa väestö on iäkkäämpää ja vähentäisi rahaa suurilta seurakunnilta kaupunkiseuduilta. Kyse on valtion kirkolle maksamasta korvauksesta väestökirjanpidon ja hautaustoimen hoitamisesta, noin 120 miljoonaa euroa.

AVIOLIITTOKYSYMYS väritti ja täytti painoarvolla koko kirkolliskokousviikon. Se jakaa edustajat

selkeäsi kahteen leiriin. Koska kysymys peilaa voimakkaasti sitoutumista ja suhtautumista Raamatun sanaan, jakaantuminen on syvä ja lähentyminen vaikeaa. Nk. juoksevat asiat rullaavat todennäköisesti

omalla painollaan, mutta kaikkea teologista pohdintaa värittänee jatkossakin tämä jakolinja.

Turun seudun uskonystävien järjestämä tapaaminen keskiviikkoiltana oli virkistävä keidas kiihkeän viikon

keskellä. Kiitos heille siitä.

Työ jatkuu seuraavalla kirkolliskokousviikolla marraskuussa. ■

Kari Simolin

## Onko Jumala todella sanonut?

KARI SIMOLININ PUHEENVUORO KIRKOLLISKOKOUKSESSA 15.5.2024  
PIISPOJEN ESITYKSEEN AVIOLIITTOKÄSITYKSEN LAAJENTAMISESTA

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät edustajat, *onko Jumala todella sanonut?*

Hyvä kokousväki: kirkkojärjestyksen 1 § sanoo, että ”Kirkko pitää korkeimpana ohjeenaan sitä tunnustuskirjojen periaatetta, että kaikkea oppia kirkossa on tutkittava ja arvioitava Jumalan pyhän sanan mukaan.”

Tuo Jumalan pyhä sana on ilmoitettu Raamatussa.

Katekismuksessa, meidän virallisessa sellaisessa, on opetus Raamatusta aliotsikoitu sanoilla ”Jumalan puhetta meille”. Sen teksti toteaa mm. ”Raamatussa Jumala itse puhuu meille ihmisten kielellä”.

Nyt piispainkokous esittää kirkkomme sallivan myös samaa sukupuolta olevien avioliittoon vihkimisen. Esityksen perustelut eivät sisällä syvällistä ”tutkimista ja arviota Jumalan pyhän sanan mukaan” vaan painottaa jotain aivan muuta – tilastoja, tiedettä, yhteiskuntapoliittisia arvoja ja käyttää perusteluna jopa sitä, että jo niin moni pappi haluaa toimia tai on toiminut nykyisen kirkkojärjestyksen vastaisesti.

Raamatun teksti, siis oman opetuksemme mukainen ”Jumalan puhe meille”, on tässä kysymyksessä aivan selkeä: avioliitto on yhden miehen ja yhden naisen välinen liitto. Se on tarkoitettu elämän kestäväksi. (mm. HEPR. 13:4)

Miksi sitten Kristuksen kirkko ei voi olla siunauksessa homoseksuaalisia parisuhteita? Siksi että ne eivät ole Raamatun mukaan Jumalan tahdon mukaisia (ROOM. 1:22–28). Raamatusta ei löydy yhtään kohta, jossa suhtauduttaisiin myönteisesti tai osoitettaisiin hyväksyntää homoseksuaaliselle elämänmuodolle. Raamattu kehottaa meitä välttämään syntiä ja ojentautumaan Jumalan tahdon mukaan.

Kyse ei ole siitä, mitä sinä tai minä haluaisimme, mikä tuntuisi oikeanmukaisemmalta tai paremmalta tai yhteiskunnallisesti hyväksyttävemmältä tai siitä, miten maallinen laki ympärillämme kehittyi tai siitä, miten muut pohjoismaiset kirkot ovat toimineet tai miten me tulisimme paremmin keskenämme toimeen, vaan siitä, mikä on Jumalan tahto. Tuo tahto on meille ilmaistu Raamatussa ja tämän kysymyksen osalta Raamattu on erittäin selkeä.

Jeesus perusteli opetustaan kirjoituksilla. Apostolit perustelivat opetuksiaan kirjoituksilla. Kirkkoisämme ja Luther teki samoin. Kirkkomme on tehnyt niin vielä viime vuosikymmeniin saakka. Näin on siis tehty vuosituhansia. Mietin, mistä nyt on yhtäkkiä valunut tänne niin suuri viisaus, että Jumalan tahto ei olekaan enää se, mikä on kirjoitettu? Vai onko joku kuiskuttanut korvaan: ”*Onko Jumala todella sanonut?*”

PIISPAINKOKOUKSEN esitys ei pyrkimyksästään huolimatta rakenna ykseyttä vaan hajottaa sitä.

Jo nyt kirkkomme ykseys natisee liitoksissaan. Kirkon entistä näkyvämpi luopumus Raamatun sanasta opin ja käytännön opetuksen ja toiminnan ohjeenaan, pappien villi toiminta ja kirkon kykenemättömyys ja haluttomuus puuttua tällaiseen, näkyvät raastavina monille seurakuntalaisille. Seurakuntalaiset ovat viime vuosina hakeneet joko yksilöinä tai isompina yhteisöinä uutta kirkkoyhteyttä.

Isot joukot ovat kuitenkin kestäneet edellä mainitut asiat. Kuten aiemmin täällä piispa totesi, epätäydellisyys on tyypillistä kirkolle. Mutta juuri nyt puhutaan ykseyden kannalta paljon vakavammasta asiasta. Jo se, että piispamme, seurakuntiemme ja pappiemme ylimmät kaitsijat, vain yhden piispan eriävällä mielipiteellä tekivät tällaisen esityksen, herätti laajaa levottomuutta ja liikehdintää. Esityksen läpimeno voisi aloittaa peruuttamattoman ykseyden rapautumisen. Eihän kukaan meistä halua olla sen aloittaja. Tämä on nyt vakava paikka.

**HYVÄ KOKOUSVÄKI**, käärme aloitti Eevan houkuttelun kohtalokkaaseen Jumalan tahdon vastaiseen toimintaan kysymällä: ”*Onko Jumala todella sanonut?*”

Torjummehan tuon saman käärmeen kuiskuttelun. Emmehän me hylkää Raamatun selkeää opetusta avioliitosta, joka on kelvannut kirkollemme vuosituhansia. Raamatun, joka on oman tunnustuksemme mukaan Jumalan puhetta meille. ■



# Tulkaa, sillä kaikki on jo valmiina

EERO NIEMISEN SAARNA  
LIIPOLAN SEURAKUNTAKESKUKSESSA 6.1.2024

## *Luukas 14:15–24*

**T**ämä kuultu raamatunpaikka on yksi Jeesuksen puheista ja vertauksista, jota kutsutaan suuren illallisen vertaukseksi. Aikaisemmassa raamatunkäännöksessä puhuttiin suuresta ehtoollisesta. Illallisellahan tässä tarkoitetaan Jumalan yhteyttä, Jumalan lapsen osaa, ja sitä armoa, jonka Jumala on meille jokaiselle osoittanut Jeesuksessa Kristuksessa. Puhe syntyi Jeesuksen ollessa vieraana farisealaisen johtohenkilön kodissa, jossa oli paljon väkeä. Jeesus myös paransi siellä sairaan, vaikka oli sapatti. Siellä oli varmaan myös opetuslapsia, niin kuin aina hänen matkassaan.

Hän oli illallisella itse ja osallistui näin sen aikaiseen yhteiskunnalliseen elämään. Hän ei kieltäytynyt menemästä fariseusten koteihin. Tämä on esimerkkinä meillekin; vaikka me kristityt haluamme elää kristityn elämää ja seurata Jumalan sanaa ja opetuksia, olemme myös valmiit olemaan osana yhteiskuntaa ja käymään keskusteluja ja osallistumaan yhteiskunnan asioihin. Tätä esimerkkiä Jeesuskin näytti.

Hänellä oli kuitenkin myös mukana aina totuuden sana. Tässäkin tilanteessa ennen ehtoollisvertausta hän puhuttelee kutsujaansa kehottaen, että kun tämä

järjestää pitoja, ei kutsuisi sinne vain sukulaisia ja lähimpiä ystäviä, ettei näille jää ajatus, vastavierailun järjestämisestä ja palveluksen maksamisesta. Pitoja järjestettäessä sinne tulisi kutsua köyhiä ja sairaita, ontuvia ja sokeita, joilla ei ole mitään varaa maksaa.

## **Suuren illallisen valmistus**

*”Eräs mies laittoi suuret illalliset ja kutsui monta.”* Saarnateksti alkaa sanoilla ”eräs mies”. Ajattelen Jeesuksen puhuvan siinä itsestään. Hän oli suuren illallisen valmistaja ja kutsui monta. Jeesus, Jumalan Poika jätti taivaan kodin ja enkelien seuran. Hän oli kuuliainen taivaallisen Isän tahdolle ja lähti sovittamaan tämän ihmiskunnan synnin alta ja pelastamaan sitä takaisin Jumalan yhteyteen.

Vartuttuaan noin 30-vuotiaaksi Jeesus aloitti suuren illallisen valmistuksen ryhtyessään Juudeassa profeetaliseen työhönsä. Hän kutsui opetuslapsia, vaelsi ihmisten keskuudessa ja julisti evankeliumia Kristuksesta: *”Tehkää parannus, sillä taivasten valtakunta on tullut lähelle.”*

Viimein hänen kohtalokseen tuli se, että vihastunut kansa otti hänet kiinni, ja hänet vietiin Golgatalle

ristiinnaulittavaksi. Hänen piti kärsiä paljon sen tähden, että synnin velka tulisi maksettua. Hän oli elämän leipä, joka paistettiin kahden tulen välissä: toisella puolella oli Jumalan rakkaus langennutta ihmistä kohtaan ja toisella puolella oli Jumalan viha syntiä kohtaan. Jeesus oli siinä välissä kärsimässä meidän tähtemme ja kuoli sovittaakseen sinun ja minun synnit, että velkakirjamme tuli kuitattua pitkänäperjantaina.

Jeesus lähetti opetuslapset jatkamaan evankeliumin työtä. Hän antoi lähetys- ja kastekäskyn ja hän puetti heidät helluntaipäivänä voimalla korkeudesta. Silloin opetuslapset olivat valmiita jatkamaan Jeesuksen työtä Pyhän Hengen voimassa. Se työ, joka lähti Jerusalemita, Juudeasta ja Samariasta aina maailman ääriin saakka, jatkuu nyt meidän keskellämme. Täällä julistetaan Jeesusta, syntien sovittajaa ja maksajaa meille jokaiselle pelastukseksi ja pidetään tätä suurta illallista tarjolla kaikille nälkävieraille.

Jeesuksen lunastustyö oli niin suuri, että se kattoi kaikki ihmiset maailmassa – jo eläneet, nyt elävät ja tulevat. Sovitustyö tehtiin kaikkia varten. Kaikille, jotka olivat valmiita tulemaan suurelle illalliselle, oli avoin tie armoistuimen luokse.

## Illallisaika on armonaika

*”Ja illallisajan tullessa hän lähetti palvelijansa sanomaan kutsutuille: ”Tulkaa, sillä kaikki on jo valmiina!”* Illallisaika on niin kauan kuin on armon aikaa, niin kauan kuin elävä Jumalan sana saa kaikua maailmassa. Illallisaika on tänäänkin.

Hän lähetti palvelijansa. Raamatussa tämä palvelijana on yksikössä, vaikka kyllä näemme, kuinka Jeesus lähetti suuret joukot opetuslapsia jatkamaan evankeliumin työtä. Varmaan tähän sisältyy sellainen sanoma, että vaikka Jumalan valtakunnassa kuuluu julistus eri suista, eri aikoina ja eri lahjoilla, se on silloin aina kuin yksi palvelija ja sama ääni, kun Kristuksen oppi julistetaan elävänä ja kun ihmisiä ohjataan ja kutsutaan suurelle ehtoolliselle – Kristuksen luokse. Julistuksessa on meiltä karsittu kaikki oma hyvyys, oma pyhyys, omat ansiot. Kaikki omasta itsestä lähtöisin oleva on tyhjennetty, sillä kaikki on armosta. Kaikki on lahjaa, mikä onkin Kristuksen evankeliumin luonne. Evankeliumi, joka sisältää parannusta ja syntien anteeksiantamusta, on lahjaa ja armoa.

Ei pidä ajatella niin, että kun puhutaan parannuksesta, silloin moitittaisiin jotain ja työnnettäisiin pois päin. Mutta heränneet ja kaipaavat sielut ovat aina tunteneet, kuinka tarpeellista on muistuttaa synnin vaaroista, ja kuinka tarpeellista on tehdä päivittäin parannusta, kuten muistan Lutherin sitä

neuvoneen. *Kun illallisen valmistaja lähetti palvelijansa, hän kehotti heitä sanomaan: ”Tulkaa, sillä kaikki on valmiina.”* Ei hän kehoittanut heitä ottamaan joku saarnateksti ja alkamaan saarnaamaan. Mutta oli, kuin hän olisi avannut oven ja sanonut: ”Nyt on teidän vuoronne tulla sisälle.”

Tässä illallisen vertauksessa nousee esiin kolme eri lähetystä, johon palvelijat lähetettiin. Ensimmäinen lähetys kohdistui Israelin Juudan kansaan, Jumalan omaisuus-kansaan. Huomaamme hänen sanovan kutsutuille: *”Tulkaa, sillä kaikki on valmiina”*, koska he olivat saaneet kutsun jo ympärileikkauksessa. Olihan Jumala antanut omalle kansalleen armovälineet. Ympärileikkauksen lisäksi oli laki, Jumalan sana ja pääsiäislammasta, samalla lailla kuin meillä on kaste, ehtoollinen ja Jumalan sana.

Jos nämä ihmiset olisivat pysyneet ympärileikkauksen armoliitossa ja me kasteen armoliitossa, niin me olisimme silloin valmiita nousemaan ehtoolliselle. Tekstissämme kuitenkin kerrotaan, että kaikki rupesivat estelemään. Vaikka heidät oli kutsuttu ja nyt oli aika tulla nauttimaan iloa ja autuutta, kaikki alkoivat järjestänsä estelemään. Tämä sopii niin Juudan kansan kokemuksiin, kuin meillekin tämän päivän kastetuille kristityille, joita nykyään on reilut 60 % Suomen kansasta.

## Kaikilla on esteensä

Näin siis alkoivat estelyt: *”Ensimmäinen sanoi hänelle: ’Minä ostin pellon, ja minun täytyy lähteä sitä katsomaan; pyydän sinua, pidä minut estettynä’. Toinen sanoi: ’Minä ostin viisi paria härkiä ja menen niitä koettelemaan; pyydän sinua, pidä minut estettynä.’”* Huomaamme jonkun perustelleen poissaoloaan peltotöillä. Toinen puhui harrastuksista. On niin kiirettä, että nyt ei vaan ehdi. On merkillepantavaa, että nämä olivat kuitenkin hyvin kohteliaita. *”Minä pyydän sinua, pidä minut estettynä.”* He olivat hyvin nöyrymielisiä ja kunnioittivat kutsua, mutta eivät lähteneet.

Ehkä jotain tällaisia kokemuksia on nykypäivänäkkin. Kun pidämme seuroja ja meillä jokaisella on

joitain ystäviä, jotka eivät käy seuroissa, mutta pitävät kuitenkin Jumalan sanan tärkeänä. Heitä kutsuttaessa kuullaan samanlaisia lauseita: minun pitää silloin soittaa jollekin lapselleni, minun täytyy käydä kaupassa, minulla on erilaisia pikku askareita, että toisella kertaa sitten ehkä pääsen seuroihin, mutta nyt ei. Olen huomannut näidenkin olevan hyvin kohteliaita. He kyllä kunnioittavat, ehkä pelkäävätkin sitä asiaa, mutta kiemurtelevat sitten jotenkin pois. Päädyimme samaan tilanteeseen, joka oli Jeesuksen aikana. Ympärileikkauksen kansa oli jo Jeesuksen aikana suurelta osin luopunut elävästä Jumalan sanasta.

Vaikka temppelissä oli jatkuvasti monta sataa papia pitämässä jumalanpalveluksia, he olivat joutuneet kauas elävästä uskosta ja elävästä itsensä tuntemisesta. Muotojumalaisuus tahtoo olla meidänkin aikamme tauti. Ihmisille riittää, että hänet on kastettu ja hän on käynyt rippikoulun ja ehkä kerran vuodessa ehtoollisella. Kyllähän se riittää, jos usko riittää, mutta täällä taitaa olla tänään sellainen joukko, joilla on niin heikko usko, että he tarvitsevat saada Jeesuksen lähemmäksi. He tarvitsevat uudelleen ja uudelleen todistusta siitä, että he saavat sellaisina kuin ovat uskoa itsensä Jumalan lapsiksi ja taivaan valtakunnan perillisiksi.

*”Yksi heistä sanoi: ’Minä otin vaimon, ja sen tähden en voi tulla.’”* Hän ei luetellut mitään kohteliaisuuksia, vaan sanoi suoraan olevansa nyt naimisissa ja sillä selvä. Olen ajatellut, että avioliitto on Jumalan säätämä, jossa kaksi tulee yhdeksi. Jotta rakkaus säilyisi, ei silloin yksi voi sanoa yhtä ja toinen toista. Jos aviopari on yhdessä mieltynyt muihin asioihin, niin eivät he sitä perustele. Eivät he tahdo tulla, mikä on tietysti surullista.

Usein on puhuttu siitä, kuinka onnellista on se, että nuoret löytävät uskovan aviopuolison. Varmasti sillä onkin siunaus ja menestys, suurempi kuin muissa tapauksissa, mutta ei sekään ole mikään autuuden ehto. Mutta se, että aviopuolisilla on yhteiset arvot, helpottaa heidän elämäänsä.

## Ota sananpalvelija sydämellesi

*”Ja palvelija tuli takaisin ja ilmoitti herralleen tämän. Silloin isäntä vihastui ja sanoi palvelijalleen: ’Mene kiiruusti kaupungin kaduille ja kujille ja tuo köyhät ja raajarikot, sokeat ja rammat tänne sisälle.’”* Palvelija tuli tyhjin käsin isäntänsä luokse ja ilmoitti tämän herralleen. Kristushan on seurakunnan ja meidän jokaisen Herra. Mutta seurakunta on myös sananpalvelijan herra. Kyllä seurakunnan on tiedettävä, missä me kuljemme. Kun käymme matkoilla, tuomme terveiset seurakunnalle. Seurakunta meitä lähettää. Tällä kristillisyyden järjestyksellä, ettemme kulje omin päin,

on suuri merkitys. Kaikkein tärkein asia sananpalvelijalle on se, että hänellä on sydämessään elävä usko, ja että hän puhuu tästä uskostaan. Olisi ihana asia, jos vain mahdollista, että sananpalvelijalla olisi sija myös kuulijoiden sydämellä. Silloin seurakunta rukoilee kaikkien sananpalvelijoiden puolesta, pitää heidän käsiään ylhäällä, ja silloin heidän työllään on menestys. Ei ole tarpeen kiistellä siitä, kuka on suurin, vaan kun kaikki saarnat nivotaan yhteen, niissä on yksi Sana ja yksi opetus.

## Elämän raunioilta illallispöytään

*”Silloin isäntä vihastui.”* Ajattelen, että isäntä on Jumala. Jumalalle on suuri murhe, että ihmiset eivät ota vastaan evankeliumia. Nyt Jumala tahtoo, että mennä kaupungin kaduille ja kujille sellaisiin paikkoihin, jossa alempiarvoinen kansa oleskelee. Sieltä tämä palvelija löytää ne, joista ehtoollisen valmistaja sanoo: *”Tuo köyhät ja raajarikot, sokeat ja rammat tänne sisälle.”* Sieltä nyt palvelija löytää kaikenlaista väkeä: köyhiä, raajarikkoja, sokeita ja rampoja, sellaisia, joiden sydämet Jumala on herättänyt Henkensä kautta. Heille on tullut vanhurskauden nälkä ja jano vieraalla maalla, kuten tuhlaajapojalle tuli. He ovat alkaneet hätäntymään.

Siellä on hengellisesti köyhiä, sellaisia ihmisiä, jotka eivät tunne muuta kuin että he ovat syntisraukkoja ja että heillä ei ole mitään muuta kuin syntiä. Heillä ei ole mitään puolustettavaa omasta puolestaan, ei edes kunnan rukousta. Jeesus sanoo Vuorisaarnassaan hengellisesti köyhistä, että heidän on taivasten valtakunta. Tällaiset köyhät tämä palvelija nyt ottaa käsipuoleensa ja alkaa saattaa heitä illallispöydän luokse. Hän tuo heitä kuulemaan Jumalan sanaa ja armoevankeliumia, jossa todistetaan köyhille evankeliumia.

Tällaisia köyhiä mekin olemme olleet, kun Jumalan sana ja Pyhä Henki on saanut tehdä meistä köyhiä. Siinä on köyhästä tullut rikas, kun hän on saanut synnit anteeksi. Kurjista syntisistä on tullut valiokansaa, illallisvieraita. Siellä on raajarikkoja. Laestadius sanoo, että omavanhurskaus on rikkonut hengen ja sielun luut niin, että ihminen on aivan rauniona. Joka asiassa omavanhurskaus vaatii enemmän. Syntinen ei saa enää mistään kiinni, vaan hän on aivan loppu, ja omantunnon haavat repivät rinnassa. Tällaisen luokse palvelija tulee sanoen: ”Lähde mukaan suurille illallisille, jossa sinut parannetaan kaikista vaivoista.”

Siellä on sokeita, jotka ovat menettäneet hengellisen näkönsä, jolloin he eivät näe sitä, mistä tie kulkee taivaaseen. He yrittävät hapuilla, juosta ovelta toiselle ja paikasta toiseen. Missä kuuluu Hyvän Paimenen ääni? Sellaisia sokeita palvelija johdattaa Jumalan lasten

joukkoon Jumalan sanan kuuloon, jossa näkö avataan. Ihminen saa ensin nähdä omat heikkoutensa ja syntinsä. Mutta kun synnit annetaan anteeksi, silloin alkaa näkyä Jumalan lapsen kaita elämän tie. Voi, kuinka onnellinen on sellainen ihminen, joka saa uuden näön. Hän, joka on ollut toivoton eikä ole ymmärtänyt, mihin mennä!

Siellä ovat myös rammot, vanhan käännöksen mukaan ”ontuvat”. Näiden ihmisten kulku on hidasta. He eivät jaksakaan kulkea vakaasti elämän tietä, vaan he tuntevat hairah-tuneensa niin usein syntipoluille ja epäuskoisen maailman elämään. Heille on kuitenkin jäänyt kaipaus kristittyjen luokse. Me varsinkin vanhemmat olemme nähneet useita, jotka ovat taistelleet esi-merkiksi alkoholirietasta vastaan. He ovat olleet iloisia saatuaan synnit anteeksi. Sitten on taas maailma saattanut houkutella synnin poluille, jossa he ovat rykeneet aikansa. Heidät on taas johdatettu Jumalan lasten luokse, jossa he ovat saaneet tehdä uudelleen matkalupauksia niin Jumalan kuin seurakunnankin edessä. Voi, kuinka onnellinen onkaan tällainen ontuva ja raajarikko, joka johdetaan suurelle illalliselle!

## Kutsu suurelle illalliselle kuuluu kaikille

*”Ja palvelija sanoi: 'Herra, on tehty, minkä käskit, ja vielä on tilaa.'”* Jumalan sydämellä on tilaa kaikille. Ei ole niin suurta syntistä, ei ole niin epäonnistunutta ihmistä, ei niin kurjaa, etteikö hän olisi kelvollinen tulemaan Jumalan sanan kuuloon ja saamaan Jumalan lapsen osan. Uskon meillä kristityillä olevan niin avara sydän, että haluaisimme johdattaa vaikka yhdenkin ihmisen Jumalan lasten yhteyteen ja Jumalan rauhaan. Se olisi suuri voitto Jumalalle ja ilo meille, jos Jumala antaa meille kalliin tehtävän johdattaa näitä autuutta kaipaavia sieluja omantunnon rauhaan nauttimaan Jumalan lapsen osasta. Hän sanoo, että vielä on tilaa, ja se on todella niin: meidän kaikkien sydämillä on tilaa.

*”Niin Herra sanoi palvelijalle: 'Mene teille ja aito- vierille ja pakota heitä tulemaan sisälle, että minun taloni täytyisi.'”* Tämä nyt kysymyksessä oleva kolmas lähetys ulottuu pakanakansoille. Juudan kansalla oli sellainen käsitys – ja on osittain vieläkin – että ainoastaan he olisivat otollisia Jumalan armoon ja Jumalan lapsen osaan. Tämä oli siihen aikaan kuin

aita pakanakansojen ja juutalaisten välillä. Mutta Jumala on tahtonut särkeä tämän aidan, koska Jeesuksen sovitustyöllä ei ole mitään raja-aitoja maailmassa, olkoon ihminen mitä heimoa ja kansaa tahansa. Kutsu suurelle illalliselle kuuluu kaikille. Mutta heidän tuntonsa ja sydämensä täytyy herättää Jumalan lain saarnalla, että he löytävät tarpeen tulla Jumalan yhteyteen ja osallisuuteen. Tätä Jumalan valtakunnan työtä on tehty kaikkina aikoina. Siinä työssä mekin tahdomme olla pieninä apulaisina mukana, voidaksemme johdattaa ihmisiä suurelle illalliselle eli Kristuksen yhteyteen ja siihen armo- liittoon, jonka Jumalan Poika on valmistanut.

*”Sillä minä sanon teille, ettei yksikään niistä miehistä, jotka olivat kutsutut, ole maistava minun illallisiani.”* Tämä luettu saarnateksti loppui tähän lauseeseen, jota on vaikea ymmärtää. Mutta toisaalta uskomme, että niin on Jumala maailmaa rakastanut, että hän lähetti ainoan Poikansa maailmaan, ettei yksikään, joka häneen uskoo, hukkuisi, vaan saisi iankaikkisen elämän. Jokainen ihminen on kaikkina aikoina osallinen siitä armosta, jonka Jeesus on valmistanut, kun ihminen vain ottaa sen vastaan.

Me Jumalan lapset saamme olla tänään iloisia siitä, että Jumalan Poika on syntynyt meidän sydämissämme eläväksi, ja me saamme pitää häntä oppaana tiellä. Muistamme myös aina sitä, että armotyö on ollut raskas, kun hän on ristipuussa kärsinyt meidän tähtemme. Hän on rakastanut meitä niin paljon, että hän on mennyt kuoleman tuskiin, aina helvetin tuskiin asti. Hänen rakkautensa voima on saanut särkeä meidän kylmät sydämemme. Näin olemme voineet iloita ja riemuita sydämissämme: ”Kiitos Herra Jeesus, että minäkin saan olla sinun seuraajasi; että minullekin on luvattu taivaan valtakunta.” Minäkin, joka olen kurjimmista kurjin, saan kerran istua Abrahamin, Isakin ja Jaakobin kanssa pöytään taivaan valtakunnassa.

Olkaa nyt turvallisella mielellä, rakkaat ystävät täällä Lahdessa, ja uskokaa omalle kohdallenne se, että synnit on anteeksi annettu Herran Jeesuksen pyhässä nimessä ja kalliissa sovintoveressä. Ja olkaa aina valmiita nauttimaan niistä illallispöydän herkuista, siitä syntien anteeksiantamuksen armosta ja lahjasta, jonka varassa meidän koko kristillisyytemme lepää; Jeesuksen Kristuksen armotyössä syntisille ihmisille. Amen. ■

## **Jumalan Poika on syntynyt meidän sydämissämme eläväksi, ja me saamme pitää häntä oppaana tiellä.**



# John Bunyan

HENGELLINEN KIRJAILIJA

*Kristityn vaelluksen voimakas kuvakieli on tehnyt vaikutuksen lukijoihin jo vuosisatojen ajan. Teos on ollut merkittävä myös lestadiolaisessa heräyksessä.*

**J**ohn Bunyanin teos *Kristityn vaellus* on hengellisen kirjallisuuden tunnetuimpia klassikkoja, joka on säilyttänyt asemansa aina uusille sukupolville. Kirja on luonteeltaan vertauskuviin puettu hengellinen romaani, jossa kristitty lähtee vaaralliselle matkalle tavoittelemaan sielunsa pelastusta. Kirja on ilmestynyt ensi kerran Lontoossa vuonna 1678. Kirja on käännetty yli sadalle kielelle, ja se on levinnyt lähes joka kolkkaan maailmassa. Kirja tavoitti lestadiolaisen kristillisyyden syntyäaikoina. Pappismies **Karl Abiel Heikel**, joka kuvaa varhaista lestadiolaisuutta ja puolustaa sitä myös arvostelijoiden edessä, kertoo kirjassaan *Kertomus Hengellisistä Liikunnoista Lapissa ja Pohjanmaalla* Bunyanin kirjojen lukemisesta. Synnillinen elämä heräyksen kohdatessa vaihtui runsaaseen kirjojen lukemiseen. Heikel kirjoittaa: ”Tomuuntuneet Raamatut ja virsikirjat otettiin luettaviksi ja uusia pyydettiin hankkia, Bunyanin kirjoja, *Armonjärjestystä* (**Dent**), *Hunajan pisaraa* (**Vilcox**), yllämainittuja pikkukirjasia tutkittiin ahkerasti.” **Lutherin** postillojen ja Raamatun arvostuksen lisäksi juuri Bunyanin *Kristityn*

vaellus ja *Kristityn lesken ja lasten vaellus* saavutti lestadiolaisuudessa vakiintuneen aseman.

John Bunyan oli vuosina 1628–1688 elänyt englantilainen kansanmies, joka ei juuri opiskellut. Herätykseen tultuaan hän liittyi Bedfordin baptistiseurakuntaan upotuskasteen kautta vuonna 1653. Parin vuoden kuluttua hänestä tuli seurakunnan diakoni ja hän aloitti saarnatoiminnan. Bunyan joutui hyvin pian viranomaisten hampaisiin luvattoman saarnatoimintansa vuoksi. Hänet vangittiin, ja hän vietti elämänsä aikana vuosia vankeudessa eri vaiheissa. Vankeusaikana hänen kirjallinen toimintansa virisi eloon. Vapauduttuaan yhteensä yli 12 vuoden vankeudesta hänestä tuli seurakunnan pastori, ja hän sai saarnata melko vapaasti suuren suosionsa vuoksi. Hengellisten näkemystensä perusteella Bunyan oli kalvinisti ja puritaani, mihin palataan myöhemmin.

Kristityn vaellus ilmestyi Bunyanin vankeusajan päätyttyä. Sen esikuvana on pidetty hänen kymmenen vuotta aiemmin ilmestynyttä omaelämäkertansa *Grace Abounding to the Chief of Sinners*. Kristityn vaelluksen taustalla kuvastuu Bunyanin oma herääminen, kamppailu syntisyytensä

kanssa ja armon kirkastuminen. Bunyan kertoo itse, että välineenä armon kirkastumisessa on ollut myös kappale Lutherin *Galatalaiskirjeen selitystä* – ”niin vanhan, että lehdet kosketeltaessa tuskin enää koossa pysyvät”.

Bunyan kertoo nähneensä vankeudessa unen, jossa mies nimeltä Kristitty lukiessaan Raamatua käsittää, että hänen kotikaupunkiaan, Turmeluksen kaupunkia, kohtaa tuho. Hän jättää perheensä ja pakenee vaaralliselle matkalle kohti Siionin kaupunkia. Matkallaan hän kohtaa eksyt- täjiä ja auttajia. Moni tahtoo estää herätykseen tulleen kristityn matkantekoa. Auttajat puolestaan lohduttavat Kristittyä ja rohkaisevat häntä eteenpäin. Hahmot, kuten Itsepäinen, Taipuvainen, Maailman viisas, Hyvä tahto ja Evanke- lista, kuvastavat hengellisen elämän motiiveja. Ahtaan portin kautta synnin taakka putoaa ristin juurelle jo ennen kirkkoon saapumista. Teologisessa tutkimuksessa (mm. Hill,

Laine) Bunyania on pidetty separatistina, joka ei pyrkinyt uudistamaan kirkkoa sisältäpäin. Kirkkoa kuvannut Kauneuden palatsi ei ollut kristityn tien varrella vaan sivussa. Kristityn matkatoveri, Uskollinen, ei käynyt kirkossa lainkaan. Pimeyden laakson toisessa päässä oli luola, jossa asui kaksi jättiläistä Paavi ja Pakana. Tämä puolestaan oli vahva kritiikki katolista kirkkoa ja yleistä jumalattomuutta kohtaan.

Kristityn vaelluksen merkitys ja voima piileekin vertauskuvallisuudessa. Lukuisat vertaukset johdattavat lukijan pohtimaan oman elämänsä hengellistä matkaa.

Bunyanin taidokas tarinallisuus kuljettaa lukijaa eteenpäin ja pitää otteessaan loppuun asti. Kirjan vahva painotus on herätyksen välttämättömyydessä ja kristityn kilvoituksessa loppuun asti. Kristityn elämä on monien vaarojen kohtaamista ja jopa vainottuna olemista. Tässä kuvastuu hyvin Bunyanin ajan uskontopoliittinen tilanne. Todellista uskonnonvapautta ei vielä tuolloin ollut, ja tämä on varmasti ollut yksi tekijä, joka on lisännyt kirjan suosiota eri pietistisissä herätyksissä. Kristitty varjeltuu ja pääsee perille taivaaseen lopulta, koska on Jumalan valittu. Kalvinistisesta taustasta nousut predestinaatio- eli ennaltamääräämisoppi on herättänyt kritiikkiä luterilaisissa lukijoissa. Luterilaisen opetuksen mukaan koko maailman synnit on sovitettu Jeesuksen sovitustyössä ja evankeliumin



sana kirkastaa tätä armoa uskoa herättäen. 1700-luvulla Ruotsissa kirjasensuuri moitti teosta kalvinistiseksi. Kirjassa kuvatun armonjärjestyksen ei kuitenkaan katsottu sotivan luterilaista tunnustusta vastaan, koska kirjassa katuva syntinen voi päästä ahtaasta portista sisälle. Ilman painoluvan tarkastajan ”arvokkaita huomioita ja tarkennuksia” kirja ei ehkä olisikaan läpäissyt sensuuria tuohon aikaan. Suomalaisten luettavaksi kirja ilmestyi ensimmäisen kerran vuonna 1809 herän-

näispapin, **Jakob Johan Malmbergin**, suomentamana. Sen jälkeen siitä julkaistu useita painoksia ja uudempiä käännöksiä. **Sirkka Perälä** on julkaissut uusimman käännöksen vuonna 2020. Hänet tunnetaan muidenkin Bunyanin teosten modernien käännösten tekijänä.

Vertauskuvallisuus ja salamyhkäisyys ovat kielitönet aina ihmismieltä. Bunyan lopettaakin kirjansa kehotukseen: ”Vetäkää esirippu pois ja katsokaa sisälle salaisuuteen. Älkää riippuko kiinni kuvatussa puheenparressa. Ahkeroikaa löytääksenne hurskaalle sielulle hyödyllisiä asioita. Jos löydätte puita, heiniä ja olkia, teillä on vapaus hylätä ne. Kätkekää ainoastaan kultaa sisimpäanne.” ■

*Ilpo Harjutsalo*

*Näin on Jumala meitä kuljettanut*

HENKILÖHAASTATTELU

## **Pentti Kumpulainen: Lähetystyön avustaminen on minulle sydämen asia**

*Pentti Kumpulainen on tullut tutuksi Esikoisten piirissä automiehenä ja Venäjälle sekä Viroon suuntautuvan lähetystyön pioneerina ja vahvana taustavaikuttajana. Ensimmäisen matkan Pentti teki Neuvostoliittoon jo vuonna 1982. Silloin oli jo kuulunut uutisia, että Neuvostoliiton hallinto oli antanut Petroskoissa ja Pushkinissa luvan pitää luterilaisia jumalanpalveluksia. Petroskoissa paikalliset inkeriläiset saivat rekisteröityä suomalaisen luterilaisen seurakunnan vuonna 1970, joka aloitti toimintansa kirkoksi muokatussa omakotitalossa. Pushkinissa inkeriläiset saivat vanhan kirkon uudelleen jumalanpalveluskäyttöön vuonna 1977. Siitä alkoi suuret Jumalan ihmeet eritoten 1980- ja 1990-luvuilla. Pentti Kumpulainen sai olla näköalapaikalla seuraamassanäitä tapahtumia.*

### **Kristityn kodin poika Pihtiputaalta**

Synnyin kristittyyn kotiin vuonna 1937 Pihtiputaalla, **Anselm** ja **Elina Kumpulaisen** toiseksi vanhempana poikana. Lapsuuden perheeseeni syntyi kaikkiaan kymmenen lasta, joista kolme kuoli ennen kouluikää. Käytyäni kansakoulun muutin Lahteen vuonna 1954. Oltuani töissä **Jalmari Sipposen** nuohousliikkeessä palasin takaisin Pihtiputaalle vuonna 1956. Siellä aloitin veljeni **Jaakon** kanssa kuorma-autoilijana.

Isäni oli hyvin monitaitoinen mies. Hän oli myös kuorma-autoyrittäjä. Päätyönsä ohessa hän palveli kyläläisiä kelloseppänä, suutarina ja puuseppänä. Hänet kutsuttiin myös seurakunnan sananpalvelijaksi. Koska kotimme oli kulkuyhteyksien kannalta keskeisellä paikalla kirkonkylää, siitä muodostui pian tärkeä kohtaamispaikka kyläläisille.

Isäni rakensi myös kuorma-auton lavalle vanerisen kopin, jossa hän kuljetti ihmisiä seuramatkoilla. Lavalle mahtui kaikkiaan 32 henkilöä ja sillä tavalla matkustettiin pitkiäkin matkoja, mm. Lahden juhanusseuroihin. Kun paikka paikoin oli savisia huonokuntoisia teitä, seuraväki tuli lavalta alas työntämään autoa. Isäni kuoli vain 42-vuotiaana vuonna 1950 sydänvaivoihin.

### **Automies kiireestä kantapähän – perhe seuraa mukana**

Kun pääsin armeijasta vuonna 1958, löysin tulevan puolisoni **Eila Titoffin**. Hän on lähtöisin Laatokan saaren Pellatsalosta, josta perhe muutti sodan jälkeen Pihtiputaalle. Meidät vihittiin avioliittoon samana vuonna 1958. Perheeseemme syntyi kymmenen lasta.

*Eila ja Pentti Kumpulainen vastaanottamassa Moskovan seurakunnan lahjaa. Taulussa on kuvattuna Moskovan seurakunnan kirkko.*



Nyt perheemme on kasvanut jo suureksi. Meillä on nyt 40 lastenlasta ja lastenlastenlapsiakin jo noin 70. Se on suuri Jumalan lahja ja rikkaus.

Vuonna 1959 luovuin osakkuudestani veljeni kanssa yhdessä omistamastamme kuorma-autoyri-tyksestä. Auto jäi liikennelupineen Jaakon omis-tukseen, ja me muutimme Eilan kanssa Helsinkiin. Siellä sain työpaikan Oy Liikenne Ab:ssa linja-auton-kuljettajana. Noin kahden vuoden jälkeen, vuonna 1962, muutimme perheinemme Lahteen. Meillä oli silloin jo kaksi lasta. Lahdessa sain työpaikan Koivis-ton Auto Oy:n linja-autonkuljettajana. Sitä työtä tein 4,5 vuotta. Lahdesta muodostui siinä vaiheessa per-heemme vakituinen asuinpaikka.

## Uudelleen yrittäjäksi

Koiviston Auton jälkeen olin vakuutuskauppiana vii-tisen vuotta, kunnes vuonna 1970 aloin yksityisyrittä-jäksi uudelleen. Ostimme **Sakari Kemppaisen** kanssa Kaukokiidon nimen alla toimivan Vilkman & Kumpp.-kuorma-autoyhtiön. Kauppaan kuului 11 autoa ja 25–30 työntekijää. Yritys toimi Tiirismaan Kiito Oy -nimisenä. Firma menestyi hyvin, ja toiminta kasvoi. Yrityksellä oli jo 26 autoa ja 50 työntekijää vuonna 1977, jolloin se myytiin pois.

Vuonna 1980 perustin oman autoliikkeen, Auto-Kumpulainen Ky:n, johon tuli myös omia poikia mukaan. Sekin laajeni pian niin, että yritykseen kuu-luivat lopulta käytettyjen autojen kaupan lisäksi auto-purkamo, hinausautotoiminta sekä linja-autoja.

## Lämpimät muistot lapsuuden kristillisyydestä

Lapsuuden muistot ovat lämpimät ja rakkaat. Uskon-ystävät vierailivat kodissamme usein. Heidän kanssaan oli hyvä olla ja seuroissa käytiin joka pyhä. Rukous-huone oli lähellä, kävelymatkan päässä. Se oli kristitty koti. Saarnaajina meillä oli **Aapeli Kinnunen** ja **Juho Kinnunen**. Seuroja pidettiin pääsääntöisesti rukous-huoneella mutta toisinaan myös saarnaajiemme kodeissa Alvajärvellä tai Siirtolassa. Isompia seuroja pidettiin kirkossakin. Myös ahkerat kyläilyt kristi-tyissä kodeissa ovat jääneet lämpimään muistoon.

Minä jouduin kuitenkin jo nuoruudessa maail-man retkille. Löysin puolisoni Eilan maailmasta, emmekä käyneet alkuvuosina seuroissa lainkaan. Jumala kyllä muistutteli aika ajoin. Koiviston Auton aikana sairastuin vakavaan sydänlihastulehdukseen. Olin 2,5 viikkoa sairaalassa Lahdessa. Saarnaaja **Simo Salminen** kävi minua siellä puhuttelemassa-kin, mutta silloin ei vielä ollut aika palata.

## Jumala kutsui perhettämme

Vuodesta 1964 tuli elämämme käännekohta. Asuimme silloin Lahdessa veljeni **Jaakon** talon yläkerrassa. Syksyllä eräänä pyhänä Jaakko oli lähdössä iltaseu-roihin Onnelantien rukoushuoneelle. Hän tuli kysy-mään minulta, lähtisinkö hänen kanssaan seuroihin. Olin kyseisenä päivänä jo suunnitellut Eilan kanssa, että menemme kylään vanhojen ystäviemme luokse. Siksi kysyin Eilalta, mitä hän ajattelisi, jos menisin

kuitenkin seuroihin. Eila myöntyi siihen.

Siitä illasta tuli minulle uudensyntymisen ilta. Jal-mari Sipponen saarnasi. Tunsin, että saarna oli pelkäs-tään minulle. Jokainen sana kosketti sydäntäni. Sain armon nousta lankeemuksesta. Minulle todistettiin kaikki synnit anteeksi Jeesuksen nimessä ja veressä. Se oli ihana, ikimuistoinen ilta. Seuraavana pyhänä olimme koko perhe seuroissa. Eila ajatteli, että Pentti oli uskovainen, mutta hän itse ei. Se oli rukous, jonka Jumala kuuli. Niissä seuroissa Eila kysyi: ”Voinko minäkin mennä pyytämään syntini anteeksi?”. ”Voit”, sanoi vieressä istuva Pentin äiti. Niin armo koitti myös Eilan kohdalle, ja ilo täytti kaikkien sydämet.

## Vierailu Pushkinin kirkossa puhutteli

Olimme kuulleet, että Neuvostoliittoon voidaan tur-vallisesti tehdä matkoja. Kun kerran kyläpaikassa vuonna 1982 asiasta keskusteltiin, syntyi ajatus, että tekisimme porukalla matkan Leningradiin. Matka toteutettiin kesäkuussa **Martti Laukkasen** 9-paikkai-sella Dodge-autolla. Tässä seurueessa olivat Martti ja **Raija Laukkanen**, **Pertti** ja **Leena Suontama**, **Pekka** ja **Marjukka Nummela** sekä me Pentti ja Eila Kumpulainen. Majoituimme Leningradissa Tripal-tiskaja-hotellissa. Tavoitteenamme oli vierailla sun-nuntaina Pushkinin kirkossa, jossa oli aloitettu lute-rilaiset jumalanpalvelukset.

Löysimme kartan avulla Pushkinin kirkon, joka oli ääriään myöten täynnä sanankuulijoita – pääasiassa inkerinsuomalaisia. Meille järjestettiin istumapaikat kirkon etuosasta. Näkymä ja tunnelma oli puhutteleva. Kirkko täynnä ihmisiä, joilla oli suuri Jumalan sanan nälkä.

Tätä hetkeä kuvataan *Kadonnet minä etsin* -histo-riikissa (2018) seuraavasti: ”Eräs vieressämme istuva mummo sanoi meille: Voi, jos joskus saisin oman vir-sikirjan, minulla ei ole koskaan ollut omaa virsikirjaa. Eila lupasi mummulle, että hän saa heidän kirjansa jumalanpalveluksen jälkeen, johon mummu totesi, että hänellä ei ole kuin kaksi ruplaa rahaa eikä hän voi mitenkään ostaa kirjaa itselleen. Kun Eila ker-toi, että mummu saa kirjan ilmaiseksi, tämä asettui penkin viereen polvilleen ja kiitti Jeesusta siitä, että oli saanut ihan oman virsikirjan. Tämä asia kosketti meitä ja puhuimme Eilan kanssa, että jotakin pitäisi meidän tehdä lähetysasian edistämiseksi. Siitä oike-astaan syntyi ajatus bussimatkojen järjestämisestä silloiseen Neuvostoliittoon. Aloimme jo samana vuonna järjestää matkoja Pushkiniin, jossa kävimme säännöllisesti vuosittain.”

## Seurakunnassa alkoi uusi työmuoto

Eilan ja Pentin järjestämiä bussimatkoja järjestettiin sen jälkeen eri puolille Neuvostoliittoa yli 20 vuoden ajan. Tutuksi tulivat Inkerin kirkon seurakunnat perinteisen Inkerinmaan alueella Pietarin ympäristössä, mutta myös kauempana: mm. Petroskoissa, Murmanskissa, Moskovassa, ja aina Mordvan Saranskissa saakka. Matkat rakentuivat vahvasti lähetystoimen tukemiseksi. Jokaisella matkalla oli mukana seurakunnan lähettämät lähetysmiehet, ja seuroja pidettiin ennakkoon tehdyn suunnitelman mukaisesti. Mukana ollut ”todistajien joukko” teki suuren vaikutuksen paikallisiin ihmisiin. Usein matkalaisille järjestyi myös mahdollisuus vierailla paikallisten uskonystävien kodeissa. Sen kautta lähetysmatkat saivat uuden tärkeän sisällön. Heihin pidettiin yhteyttä, ja heitä kutsuttiin Suomeen seuroihin ja vastavierailuille koteihin. Se oli siunattua aikaa, kun saimme kaikki tehdä lähetystyötä tavatessamme heitä seurapaikoilla Suomessa.

Siihen aikaan Inkerin seurakuntiin tehtiin runsaasti matkoja myös muista ev.lut. seurakunnista ja herätys-liikkeistä. Usein oli suorastaan ruuhkaa paitsi kirkossa, niin myös puhujatarjonnassa. Pentti tiesi kuinka toi-mia. Hän meni aina ensimmäisenä sakastiin kertomaan papeille, että hänen matkassaan on saarnaajia, jotka voi-sivat puhua kirkossa. Aina palvelutehtävä järjestyi, joko saarna, tervehdyspuhe tai avustaminen ehtoollisella.

## ”Minun seurakuntani on Inkerin bussi”

Inkerin matkat vaikuttivat voimakkaasti myös mat-kalla olleisiin. Olivathan evankeliumin rajat auenneet konkreettisesti jokaisen nähtäväksi ja kuultavaksi. Jumalan sana teki tehtävänsä. Se sai aikaan paran-nusta, uskoa, anteeksiantamusta, iloa ja kiitollisuutta. Todettiin yhteen ääneen, että nyt saimme yhdessä olla tärkeässä työssä. Jumalan sanan kylvötyö kasvoi myös hedelmiä. Monet saivat uskon lahjan, monet saivat rakkaita ystäviä; elämään tuli uutta sisältöä, josta kii-tettiin taivaallista Isäämme.

Matkat olivat tärkeitä myös nuorille. Heitä oli mukana lähes kaikilla matkoilla, mutta joskus tehtiin pääasiassa nuorisolle suunniteltuja matkoja. Ne olivat myös erikoisen puhuttelevia ja liikuttavia, kun Pyhä Henki sai lämmittää nuorten sydämiä. Tavallisesti paluumatkoilla matkalaiset saivat kertoa auton mikro-fonissa, miten he olivat matkan kokeneet. Niissä het-kissä itkettiin ilosta! Eräs nuori ilmaisi asian niin, että hänen seurakuntansa on Inkerin bussi!

Kuvassa vasemmalta Moskovan seurakunnan kirkkoherra Igor Alisov, Inkerin kirkon piispa Aarre Kuukauppi sekä Pentti ja Eila Kumpulainen tutkimassa lähetystyön vaiheita valokuvista Tampereella 2001.



## **Elämään tuli uutta sisältöä, josta kiitettiin Taivaallista Isäämme.**

### **Ovet aukenivat myös Viroon**

Herätysliikkeemme yhteydet Viroon alkoivat vuonna 1991 Pärnusta, jossa **Paavo Lahtinen** oli ollut vierailulla opettajaryhmän kanssa. Siellä he kokoontuivat Elisabetin kirkkoon, jossa tapasivat monia inkerinsuomalaisia, heidän joukossaan myös **Hilma Murdin**. Hengellisestä toiminnasta huolta kantanut Hilma pyysi, että he saisivat Suomesta saarnaajia puhumaan heille Jumalan sanaa. Marraskuussa vuonna 1991 hän kirjoitti Paavo Lahtiselle: "On totisesti kallis Herran lahja meille, jos tulisitte taas meidän vieraaksemme, että voisimme kokoontua Elisabetin kirkkoon kuuntelemaan Jumalan sanaa, vaikka useamminkin, jos sopii teille. Kaikessa tapahtukoon Herran tahto."

Esikoislestadiolaiset vastasivat kutsuun myönteisesti. Ensimmäinen Pentin järjestämä matka Pärnuun tehtiin helmikuun lopussa 1992, jolloin saarnaajina olivat **Eero Halme** ja **Paavo Lahtinen**.

Viroon suuntautuneet matkat olivat hyvin mieluisia Suomen kristityille, koska matkajärjestelyt koettiin helpommiksi kuin Venäjälle tehtävissä matkoissa. Pärnussa seuroja ryhdyttiin pitämään joka toinen

kuukausi. Ohjelmassa olivat aina seurat perjantaina ja lauantaina sekä seurat ja ehtoollisjumalanpalvelus Elisabetin kirkossa sunnuntaina. Tämä jatkuu edelleen. Pentin jälkeen bussimatkoja on organisoinut hänen sukulaispoikansa **Pekka Kemppainen**.

**Hannes Wallin** toimi pappina 1990-luvun alussa Tallinnassa. Yhdessä hänen ja isänsä Eero Halmeen sekä **Toivo Kärjen** kanssa organisoitiin muutamia bussimatkoja myös Tallinnaan.

### **Pentti, mitä lähetystyö on sinulle merkinnyt?**

"Kaikkea", sanoo hyväntuulinen Pentti. "Jeesuksen sovitustyö on kuitenkin pääasia. Kiitos Jumalalle, että minäkin olen päässyt siitä osalliseksi. Uskon, että pääsen kerran Taivaan kotiin." ■

*Haastattelun toimitti  
Eero Nieminen*

# Väinö Hyttisen muisteluita elämän varrelta

VEISATKAA HERRALLE UUSI VIRSI,  
SILLÄ HÄN ON IHMEITÄ TEHNYT. (PS. 98)

Synnyin vuotta ennen talvisodan syttymistä Enon kunnassa Kuuslahden kylässä. Olen vanhempieni **Helli** (os. **Puhakka**) ja **Juhana Hyttisen** 11-lapsisen perheen kuudes lapsi. Lapsuuden kotini oli pientila, ja toimeentulo oli osittain talvisten metsätöiden varassa. Vaikka lapsuusajan elämä ei ollut aineellisesti rikasta, niin se oli onnellista aikaa.

## Ensimmäinen junamatka

Talvisodan syttyessä äitini Helli valmistautui lähtemään lastensa kanssa pois sodan jaloista, sillä oli vaarana, että sodan laajentuessa jäisimme taisteluiden keskelle. Eräänä yönä äidin isä kuljetti hevoskyydillä meidät, äidin ja kuusi lasta, Kaltimon rautatieasemalle. Lähtijät pakattiin ratapihalla härkävaunuihin. Noissa vaunuissa oli kamiinat, joilla vaunuja yritettiin pitää lämpiminä. Olen kuullut kerrottavan, että lapset itkivät ja vanhuksat voihkivat. Samassa vaunussa oli monia perheitä, tuttuja ja tuntemattomia, lapsia ja vanhuksia. Matkaan kului paljon aikaa, sillä juna pysähteli asemilla ja metsätaipaleilla välillä tuntienkin ajaksi ilmahälytyksistä johtuen. Hälytyksien tullessa matkustajat komennettiin lumiseen metsään.

Samassa vaunussa meidän kanssamme oli myös isän hiljattain leskeksi jäänyt **Heikki**-veli yhdeksän lapsensa kanssa. Kun oli taas komennus metsän suojiin kuulunut, oli Heikki-setä ilmoittanut: ”Me ei tästä lähdetä. Jos jotain sattuu pommien osuessa, se voi osua, vaikka suojautuisimmekin tuonne hankeen”. Ei tullut osumaa eikä pommeja. Viimein saavuimme Ylihärmeen. Meidän perhe oli koko evakkoajan sijoitettuna paikalliselle kansakoululle. Evakkoaikana perheeseemme syntyi seitsemäs lapsi. Äitini kertoi, kuinka lapseton opettajapariskunta olisi halunnut vastasyntyneen omakseen. Vanhemmat sisarukset tekivät tietäväksi, että meidän vauvaa ei tänne jätetä. Tuosta pariskunnasta tuli **Maija**-vauvan kummit. En muista kenenkään moittineen, että meihin evakoihin olisi suhtauduttu huonolla tavalla.

## Kotona

Sodan jälkeen elämä jatkui Kuusijärven kodissa. Isä palasi sodasta ja muu perhe evakkomatkalta. Sotien jälkeen Mannerheimin Lastensuojeluliiton perustaman Sotakummit-järjestön kautta avustettiin sotaorpopereheitä ja isoja lapsiperheitä. Meidän perheestä minä sain sotakummioikeuden. Kummeinani oli lapseton pariskunta Amerikasta. Avustukset kulkivat Sotakummit-järjestön kautta. Järjestön sisällä tapahtuvien laittomuuk-sien takia avustukset lakkasivat saapumasta perille.

Kaikesta oli puutetta, mutta meidän perheessämme oli Luojalta saatu aineeton lahja – laulun lahja. Perheessämme laulettiin paljon ja paikallisen kansakoulun opettajat ihmettelivät sitä virsien määrää, jonka Hyttisen lapset osasivat jo kouluun tullessaan. Musiikki ja musiikalisuus ovat olleet merkittävä osa minua koko elämäni ajan. Jo kymmenvuotiaana rakentelin monenlaisia soittopelejä, joista tapailin säveliä ja opettelini uusia lauluja.

## Seuroissa

Varhaisimmat muistikuvani seuroista on ne pirttiseurat, joita järjestettiin kotikylässäni neljässä eri talossa. Seurat saattoivat jatkua myöhäiseen iltaan. Puheet eivät jääneet lapsen mieleen, mutta seurojen tunnelma on jäänyt lähtemättömästi muistoihini. Myöhemmin pääsin Louhiojan rukoushuoneen seuroihin. Tuo pitkä seuramatka taitettiin useimmiten kävellen tai hiihtäen. Sain jo nuorena tehtävän toimia edeltäveisaajana Louhiojalla ja tuo tehtävä jatkui myös Helsingissä. Palatuani Enoon 1980-luvulla jatkoin veisuun johtajana edelleen. Hoidin tuota veisuutehtävää vuosikymmeniä, kunnes luovutin paikkani nuoremmille.

## Kirkossa ja yhteiskunnassa

Lestadiolainen herätysliike on aina ollut hengellinen kotini. Sieltä olen saanut hengenravinnon ja sielun-turvan. Olen ollut aktiivinen toimija myös rakkaassa

*"Lapset ja lapsenlapset  
ovat elämämme rikkaus."*



kirkossamme. Liityin kirkkokuoroon Raumalla asuesani 1960-luvun alussa. Tuohon aikaan esiinnyin myös yksinlaulajana. Myöhemmin jatkoin kuoroharrastusta Kanta-Espoon ja Enon kirkkokuoroissa. Lisäksi olen toiminut kuorolaulajana ja solistina Suomen kirkon edustuskuoro CEF:ssä.

Olen ollut soittamassa monien uskonystävien häitä ja hautajaisia. Näin olen saanut olla saattelemassa monia ystäviä yhteiselle ja viimeiselle matkalleen. Olen ollut myös monissa luottamustoimissa kirkossamme. Yhteiskunnallisia asioita olen hoitanut jäsenenä kunnanvaltuustossa ja -hallituksessa sekä käräjäoikeuden lautamiehenä.

## Uraanikaivoksessa

Varusmiespalveluksen jälkeen 1950-luvunlopulla jäin asumaan lapsuudenkotiini. Työskentelin Enon Paukajavaaran uraanikaivoksen rikastamossa. Tuon kaivoksen toiminnan aikana uraani ei herättänyt suuria tunnekuohuja. Enolaiset olivat tyytyväisiä kaivostoiminnan aloittamisesta, sillä alue oli tunnettu korkeasta työttömyydestä. Kaivostoimintaa kesti vain muutamia vuosia. Työntekijöille tuli yllätyksenä tieto kaivoksen sulkemisesta. Vain paria kuukautta aiemmin oli kerrottu lisätyövoiman palkkaamisesta. Kaivos suljettiin ja työtilaisuudet Enon seudulla vähenivät, siksi massamuutto alueelta kiihtyi. Monet nuoruuden aikaisista uskonystävistäni siirtyivät pääkaupunkiseudulle.

Nyt vuosikymmeniä myöhemmin olen ottanut julkisesti kantaa kaivostoimintaan ja sen päättämiseen. Monet tiedotusvälineet ovat osoittaneet kiinnostusta asiaa kohtaan. Minua on haastateltu ja kuvattu useassa mediassa. Kerroin, mitä tiesin kaivoksesta ja uraanin rikastamisesta. Olen kuullut, että monet paikalliset ja jopa Etelä-Suomen luontoaktivistit ovat paheksuen ihmetelleet mielipiteitäni, mitä ovat lehdistä lukeneet ja television dokumenttiohjelmasta nähneet.

Seuraavat vuodet 1960-luvun alussa kuljettivat minua ensin muutamaksi vuodeksi Raumalle, jonne veljeni **Tauno** oli aikaisemmin muuttanut. Sieltä

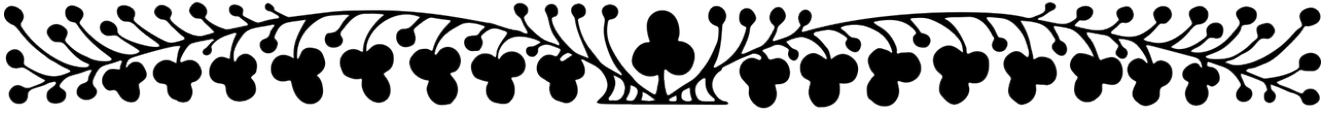
palasimme yhdessä Enoon. Aloitin oman LVI-alan yrityksen. Toiminta ei kuitenkaan saanut toivotulla tavalla menestystä. Työtilaisuuksia ei ollut riittävästi ja töitä oli kausiluontoisesti. Kolmen vuoden kuluttua oli edessä muutto Helsinkiin. Toimin pääkaupunkiseudulla monissa tehtävissä. Jälleen oli edessä muutto kotiseudulle. Isäni sairastuttua kotitilallamme ei ollut miehistä työvoimaa, joten muutin vuosiksi Enoon vastaamaan kotitilan töistä.

## Johdatus

Tapasin vuoden 1971 Enon pyhäinpäiväseurojen väliajalla nuoren kauniin naisen. Vaikka olimme kotoisin samalta kylältä, emme olleet tuttuja. **Kaija** (os. **Ikonen**) oli asunut pidemmän aikaa Helsingissä ja oli syyslomallaan käymässä kotiseudullaan. Oli Jumalan johdatus, että tapasimme uudelleen muutaman viikon päästä kotikyläni pirttiseuroissa. Suhteemme kehittyi ja sain viedä rakastettuni alttarille kaikkittävän Jumalan kasvojen eteen Helsingin Pitäjän kirkossa vuoden 1973 kesäkuussa. Perustimme kotimme Espooseen. Jumala on siunannut meitä kolmella tyttärellä. Asuimme Espoossa vuoteen 1984 asti, kunnes muutimme Enoon. Elämäntyöni olen tehnyt pääosin LVI-alalla.

Nyt elämme vaimoni kanssa vanhuuden päiviä Enon kirkonkylällä. Tyttäreemme ovat kasvaneet aikuisiksi. Olemme saaneet seurata heidän elämänsä ja uskonelämänsä vaiheita. Lapset ja lapsenlapset ovat elämämme rikkaus. Mieleemme täyttää kiitollisuus siitä, kuinka Jumala on meitä kuljettanut. ■

*Haastattelun toimitti  
Tuomas Halme*



## VIRSI

Sanat ja sävel: Väinö Hyttinen

Sun tah-to- si tie-dän oi Her- ra, vaan heik-ko sen täyt-tä- mään lien.  
On syn-tini suu-ret vaan suot-han et kaik-ki ne ris-til-les vien.  
On syn-ti- ni suu-ret vaan suot- han, et kaik-ki ne ris-til-les vien

1

Sun tahtosi tiedän, oi Herra, vaan vaan heikko  
sen täyttämään lien.

∴ On syntini suuret, vaan suothan, et kaikkii  
ne ristilles vien ∴

2

Sun ristissä ainut on toivo, Sun ristissä ar-  
mahdus myös.

∴ On ristillä täytetty kerran se valtava pelas-  
tus työ ∴

3

Vaan tahtoa, armoa Herran, ei yksikään ym-  
märtää voi.

∴ Sen sovitti ristillä kerran, – sen uskoen kä-  
sittää voi. ∴

4

Oi, herkkyyttä, Herrani anna, Sun ääntäsi kuun-  
telemaan.

∴ Kun voimani uupuu, taas kannan; niin eksy  
en poluille maan. ∴

5

Vaan kiitokseen vaikkakin vielä, mun kieleni  
kankea ois,

∴ niin toivon et taivaassa siellä. Se ilosta rie-  
muiten sois. ∴



# LÄHETYSMATKA RAKVERE–NARVA–TARTTO

---

Esikoiset ry:n lähetysohjelman mukainen lähetysmatka Viron itä- ja keskiosiin toteutui 2.–4.8.2024. Lähetysmiehinä olivat **Jorma Halme** ja **Eero Nieminen**. Kuljettajana ja monipuolisena avustajana toimi **Pekka Riitamo**.

## Perjantai 2.8.

Ensimmäinen matkakohde oli Rakvere Suomenlahden etelärannalla. Lähetysmiehemme ovat käyneet Rakveressa melko säännöllisesti jo vuodesta 1993 alkaen. Kaupungissa on kerrostalossa inkerinsuomalaisten seuralla oma huoneisto. Siellä on hyvä kokoon-tumistila ja se toimi myös seurueemme majapaikkana matkan ensimmäisenä yönä. Seuran puheenjohtaja **Valeri Vaselenko** otti meidät ystävällisesti vastaan. Hän esitteli samalla vuonna 2017 julkaistua *INGERISOOMLASED Lääne-Virumaal* -kirjaa. Siinä kerrotaan myös Esikoisten tekemästä lähetystyöstä.

Seurahetki pidettiin lauantiaamuna kello 10. Seuroissa palveli ensin Eero MATT. 11:25–30 johdolla. Sen jälkeen Jorma puhui tulevan viikonvaihteen teemasta, etsikkoajoista. Seurojen yhteydessä oli antoisaa seurustelua ja kahvittelua paikallisten ystävien kanssa. He lähettivät meitä eteenpäin lämpimien terveisten kera.

## Lauantai 3.8.

Narvassa on yhdysenkilömme **Aino Semjonova**. Aino asuu vakituisesti Narvassa, mutta hänellä on myös vanha kotitalo Venäjän puolella Konnun kylässä. Aino on avustanut lähetystyötä monilla lahjoillaan, majoittanut saarnaajia sekä Konnussa että Narvassa, ollut tulkkina, järjestellyt matkaohjelmia ja tukenut työtä monella muotoa. Tällakin kerralla Aino otti meidät iloisesti vastaan ja saimme turvallisen majapaikan hänen tilavassa asunnossaan.

Tällä kerralla Narvan seurat pidettiin historiallisessa Narvan Aleksanterin kirkossa. Kirkko rakennettiin vuosina 1881–1884, alun perin Kreenholmin tekstiilitehtaan luterilaisille työntekijöille. Toisen maailmansodan aikana vuonna 1944 kirkko vaurioitui pommituksissa. Vasta nyt 2010-luvulla kirkon torniosa uusittiin perusteellisesti. Seurat pidettiin klo 16 alkaen kirkon torniosassa. Jorma saarnasi HEPR.

3:15–19 johdolla. Ero piti loppupuheen HEPR. 12 alkusanoja lainaillen. Seurojen päätteeksi vietettiin Herran pyhä ehtoollinen. Sen toimitti kirkon pappi **Urmas Karileet**.

Seurojen jälkeen vietettiin yhdessäolon hetki tornin ylimmällä näköalatasolla runsaan tarjoilun ohessa. Paikalla oli kymmenkunta paikkakuntalaista.

## Sunnuntai 4.8.

Sunnuntaina ohjelmassa olivat jumalanpalvelukset Äksissä, Tartossa ja Kursissa. Äksin kunta sijaitsee noin 20 kilometrin päässä Tartosta. Siellä on vanha suuri kirkko ja sen vieressä hyväkuntoinen seurakuntatalo. Äksin seurakunnan kirkkoherrana toimii tamperelaislähtöinen **Esa Luukkala**. Hänen vastuullaan on myös Kursin seurakunta, joka puolestaan sijaitsee noin 30 kilometrin päässä Tartosta Tallinnan suuntaan.

Jumalanpalvelus oli kello 11 kirkossa. Liturgian toimitti kirkkoherra Luukkala, ja Ero saarnasi päivän evankeliumin johdatuksella. Aiheena oli etsikkoajat MATT. 11:20–24. Luukkalan lapset ovat hyvin musikaalisia, ja he palvelevat lahjoillaan jumalanpalveluksissa. Kuusitoistavuotias Leevi on taitava urkuri, ja kaksi tytöistä avustavat usein messuissa huilumusiikilla. Tällä kerralla Leevi toimi kanttorina.

Jumalanpalveluksen jälkeen kokoonnuttiin seurakuntataloon kahvin ja monien herkkujen ääreen. Siellä syntyi antoisa keskustelu lestadiolaisuudesta. Kirkkoherra ja seurakuntalaiset olivat hyvin kiinnostuneita **L.L. Laestadiuksesta** ja hänen elämäntyöstään.

Äksistä ajoimme Tarttoon. Siellä on inkerinsuomalaisilla kauniin puiston laidalla näyttävä toimitila erilaisia tarpeita varten. Suomenkieliset jumalanpalvelukset pidetään joka kuukauden ensimmäisenä ja kolmantena sunnuntaina kello 15. Tarton suomenkielisen seurakunnan pappina toimii **Urmas Oras**. Tällä kerralla Urmas toimitti sanajumalanpalveluksen, jossa saarnasi Eero päivän evankeliumitekstin johdolla. Samaan aikaan Tarton jumalanpalveluksen kanssa oli messu Kursin kirkossa, jossa Jorma saarnasi.

Herra siunasi ja varjeli matkamme. Joka paikassa meidät toivotettiin lämpimästi tervetulleeksi uudelleen. Kaikista paikoista saimme myös matkaamme lämpimiä terveisiä kotiseurakuntiamme. ■

# Valtakunnallinen Diakoniapäivä Keiteleellä 14.9.2024

*Esikoiset ry:n diakoniatyö on järjestäytynyt valtakunnallisesti. Toiminta on paikallista ihmisten auttamista eri ikävaiheissa. Pääpaino on vanhustyössä. Valtakunnallisuus on vuosittaista kokoontumista yhteen keskustelemaan ja vaihtamaan kokemuksia työmuodoista. Kokoontumisten on todettu antavan uutta intoa ja jaksamista.*

**T**änä vuonna kokoonnuimme Keiteleellä. Saimme viettää antoisan ja mielenkiintoisen päivän seurakunnassamme toimivan diakoniatyön sekä Jumalan sanan ympärillä kauniissa Keiteleen Vanhan Meijerin miljöössä kristittyjen ystävien kesken.

**Aarno Konttinen** aloitti päivän hartaushetkellä APT. 6 mukaan. Raamatunpaikassa kerrotaan, kuinka jo alkuseurakunnassa apostolit asettivat auttamistehtävään seitsemän hyvämaineista kristittyä miestä. Näin syntyi alkukirkon esikuva seurakunnan diakoniatyölle.

Koolla oli 19 henkilöä, joille diakonia on sydämen asia. Heistä viisi oli Keiteleeltä, kaksi Oulusta, kaksi Mikkelistä, kolme Lahdesta sekä kuusi Turun seudulta. Muutamalta paikkakunnalta ei edustusta ollut aikataulusyistä.

Osallistujien mukana saimme kuulumisia kunkin paikkakunnan diakonian tarpeista ja tapahtumista. Jokaisella paikkakunnalla diakonia todetaan tarpeelliseksi sekä seurakuntalaisia siunaavaksi toiminnaksi.

Raamatun pohjalta käyty diakoninen keskustelu oli runsasta ja monipuolista. Siinä tuli esille, miten Jeesus maan päällä eläessään kohtasi ihmiset usein ensin heitä rakastaen, parantaen, ruokkien ja auttaen. Siihen rakkauden kaksoiskäskeytys meitäkin kehottaa.

Todettiin pienten asioiden olevan merkitykseltään suuria, kun ne avun tai tuen tarpeessa olevalle lämmöllä osoitetaan. Usein jo yhteydenotto ja ihmisen kohtaaminen on merkityksellistä. Keskustelussa nousi esille myös se, mikä merkitys avun saajalle on saada apu seurakunnalta yhteisönä, eikä yksityiseltä auttajalta.

Ajatuksia nousi myös Ruutin kirjasta ja kertomuksesta Eliaan huolenpidosta Sarpatin lesken luona.

Keskusteltiin Esikoisten diakoniapäivien kokoon-tumisesta jatkossa. Helsingin diakoniaystävät lupasivat järjestää ensi vuoden kokoontumisen. Vies-tissä vastattiin: "Me haluamme järjestää seuraavan kokoontumisen 2025 syksyllä. Rukouksen hengessä lähdemme asiaa työstämään."

Saimme tutustua erittäin kauniiseen Keiteleen kirkkoon ja kirkon historiaan kirkon suntion esittelemänä.



*Iloista diakoniatyön väkeä Keiteleen kirkon portaita. Etualalla kirkkoherra Arto Penttinen.*

Siellä lauloimme hengellisen laulun *Kellot kaikuu, kellot temppelin.*

Meillä kaikilla on varmasti sama rukouksen henki. Pieni ihminen ei yksin ole mitään, vaan me tarvitsemme suuren Jumalan, Isän Kaikkivaltiaan siunauksen, varjeluksen sekä ohjauksen tämän työn toteuttamiseen.

Päivä Keiteleen ystävien kutsamana koettiin rakentavaksi ja siunaavaksi. Sydäimestä nousee kiitos varmasti jokaiselta Keiteleen vieraalta hyvin järjestetystä päivästä. ■

*Risto Hyvönen*

# Naistenpäivä Asikkalassa

*Saimme viettää Asikkalan Kinismajalla voimaannuttavan ja toiminnallisen naistenpäivän elokuun lopussa. Päivä alkoi sateisena, mutta iltapäivästä sää muuttui aurinkoiseksi ja lämpimäksi toiveidemme mukaisesti. Päivän teemana oli naisten fyysinen, henkinen, hengellinen ja sosiaalinen hyvinvointi.*

**P**uolen päivän aikaan yli sata naista oli valmiina aloittamaan yhteisen päivän laulamalla aluksi Viisikielisestä ”Kiitos kun saan tässä olla, kiitos kun saan levähtää.” Tämän laulun sanoihin kaikki saattoivat varmasti yhtyä; saimemehan mahdollisuuden levähtää arjen askareista toistemme seurassa. Ensiminuutista lähtien sali täyttyi iloisella puheensorinalla. Päivän aikana laulettiin paljon ja saimme nauttia myös **Sukarin** tyttöjen herkkää tulkintaa **Jukka Salmisen** koskettavista lauluista.

**Ulla-Riitta Hämäläinen-Näsi** saapui pyynnöstämme luennoimaan psykoterapeutin näkökulmasta aiheenaan ”Tunteet puhuvat, haluanko kuulla?”. Aihe on aina ajankohdainen ja tarpeellinen pohdittavaksi kaikenlaisissa elämänvaiheissa. Tunteet liittyvät perustarpeisiin. Jumala loi meidät suhteeseen Hänen kanssaan, toinen toisiimme ja myös omaan itseemme. Tunteet ovat totta ja tunteet ovat oikeassa. Saamme olla tarvitsevia ja sen vuoksi on tärkeää kuulla tunteiden viestiä ilman, että niihin tarvitsee jäädä kiinni. Jeesus tietää tarkalleen meidän syvimmat tunteemme ja näkee todelliset tarpeemme. Saamme olla kohtaamassa Jeesusta kuten aikoinaan samarialainen nainen kaivolla.

Päiväkahvin jälkeen siirryttiin päivän toiminnalliseen osioon. Valittavana oli erilaisia pajoja – jokaiselle jotakin.

Käsityöpajassa eriväriset matonkuteet muuttivat taitavissa käsissä muotoaan, ja munkinsolmut punoutuivat avainnauhoiksi ja avaimenperiksi.

Maalaus pajassa oli monenlaisia maalareita: ensi kertaa uskaltavia, nautiskelijoita, syventyjiä, rohkeita sekä arkoja. Heiltä kaikilta jäi jälki maalaus pohjaan ja ehkä myös sielun sopukkaan.

Rentoutumista ja hyvää oloa tarjosi hartiahieronta ja lempeä keskustelu. Taivaan Isä antoi tässä pajassa parin tunnin ajan erityisiä voimia myös hierojille.

Liikuntaa päästiin harrastamaan raittiissa ulkoilmassa. Liikunnan lomassa tutustuminen tapahtui luontevasti ja iloisesti.

Näen sinut -valokuvauspajassa naiset pääsivät taitavan kuvaajan kameran eteen kuvattaviksi ja nähdyiksi omana itsenään. Järvenranta mäntyneen loi upeat puitteet onnistuneille kuville.

Saunanlauteilla käytiin tietenkin illan kuumimmat keskustelut, ja virkistettiin pulahtamalla raikkaassa Päijänteessä.

Laulupajasta kaikui toive-laulujen sävelet kaikkialle. Laulaminen tuo yhteenkuuluvuuden tunnetta, ja laulujen hengelliset sanat ravitsivat varmasti niin laulajien kuin kuuntelijoiden sisintä monella tasolla.

Päivän aikana oli mahdollisuus jättää myös esirukoukspyyntöjä, ja rukoilimmekin yhteisesti kaikkien kertyneiden pyyntöjen puolesta Jeesuksen nimessä. Saamme uskoa, että meillä on rukouksia kuuleva Jumala, joka ilahtuu lastensa pyynnöistä ja haluaa niihin myös ajallaan vastata.

Iltapalalle kokoonnuimme puoli kuuden aikaan. Maittavien ruokien lisäksi saimme elämän eväitä toistemme seurasta, yhdessäolosta ja jakamisesta. Päivän päätteeksi **Ihalaisen Satu** piti meille herkän ja vaikuttavan iltahartauden aiheesta ”Toistemme kunnioittava kohtaaminen”.

Oi, kuinka arvokasta onkaan naisten kokoontuminen ja keskinäinen yhteys. Saamme näin huolehtia toisistamme ja olla sisaria Jeesuksessa. Naisissa on uskomaton määrä hengellistä viisautta, taitoja ja palvelevan rakkauden lahjoja.

Kiitos Taivaan Isälle tästä niin monin tavoin tarpeellisesta Naistenpäivästä! ■

Mari Mielonen  
Marketta Suontama



# Uskontunnustus

## VÄHÄN KATEKISMUKSEN OPETUS

### Ensimmäinen uskonkohta – Luominen

*Minä uskon Jumalaan, Isään kaikkivaltiaaseen, taivaan ja maan Luojaan.*

#### MITÄ SE MERKITSEE?

**VASTAUS:** Uskon, että Jumala on luonut minut sekä koko luomakunnan, antanut minulle ruumiin ja sielun, silmät, korvat ja kaikki jäsenet, järjen ja kaikki aistit sekä pitää niitä jatkuvasti yllä. Hän antaa myös vaatteet ja kengät, ruoan ja juoman, kodin ja konnun, vaimon ja lapset, pellon, karjan sekä kaiken omaisuuden. Hän suo minulle joka päivä runsaasti ruumiin ravintoa ja kaikkia elämän tarpeita, suojelee kaikilta vaaroilta, turvaa ja varjelee kaikesta pahasta. Kaiken tämän hän tekee yksinomaan isällisestä, jumalallisesta hyvydestään ja laupeudestaan, vaikka en sitä lainkaan ansaitse enkä ole sen arvoinen. Tästä kaikesta minun on häntä kiitettävä ja ylistettävä ja tämän vuoksi häntä palveltava ja toteltava. Tämä on varmasti totta.

### Toinen uskonkohta – Lunastus

*Ja Jeesukseen Kristukseen, Jumalan ainoaan Poikaan, meidän Herraamme, joka sikisi Pyhästä Hengestä, syntyi neitsyt Mariasta, kärsi Pontius Pilatuksen aikana, ristinnaulittiin, kuoli ja haudattiin, astui alas tuonelaan, nousi kolmantena päivänä kuolleista, astui ylös taivaasiin, istuu Jumalan, Isän kaikkivaltiaan, oikealla puolella ja on sieltä tuleva tuomitsemaan eläviä ja kuolleita.*

#### MITÄ SE MERKITSEE?

**VASTAUS:** Uskon, että Jeesus Kristus, Isästä ikuisuudessa syntynyt tosi Jumala ja neitsyt Mariasta syntynyt tosi ihminen, on minun Herrani. Hän on lunastanut

minut, kadotetun ja tuomitun ihmisen, ostanut omakseen ja voitollaan vapauttanut kaikista synneistä, kuolemasta ja Perkeleen vallasta, ei kullalla eikä hopealla, vaan pyhällä, kalliilla verellään ja syyttömällä kärsimissellään ja kuolemallaan. Hän lunasti minut, jotta tulisin hänen omakseen, eläisin kuuliaisena hänen valtakunnassaan ja palvelisin häntä ikuisessa vanhurskaudessa, viattomuudessa ja autuudessa, niin kuin hän itsekin kuolleista nousseen hallitsee iankaikkisesti. Tämä on varmasti totta.

### Kolmas uskonkohta – Pyhitys

*Ja Pyhään Henkeen, pyhän yhteisen seurakunnan, pyhään yhteyden, syntien anteeksiantamisen, ruumiin ylösnousemisen ja iankaikkisen elämän.*

#### MITÄ SE MERKITSEE?

**VASTAUS:** Uskon, etten voi omasta järjestäni enkä voimastani uskoa Herraani Jeesukseen Kristukseen enkä päästä hänen luokseen, vaan että Pyhä Henki on kutsunut minut evankeliumin välityksellä, valaisut minut lahjoillaan, pyhittänyt ja säilyttänyt minut oikeassa uskossa. Samalla tavalla hän maailmassa kutsuu, kokoa, valaisee, pyhittää ja Jeesuksen Kristuksen yhteydessä varjelee koko kristikunnan ainoassa oikeassa uskossa. Tässä kristikunnassa hän joka päivä antaa minulle ja jokaiselle uskovalle rajattomasti kaikki synnit anteeksi, herättää minut ja kaikki kuolleet viimeisenä päivänä sekä lahjoittaa minulle ja kaikille uskoville iankaikkisen elämän Kristuksessa. Tämä on varmasti totta. ■

*Martti Luther, Vähä Katekismus*

# TERVETULOA RIPPILEIRILLE 2025!

Vuonna 2025 Esikoiset järjestää taas leiririppikoulun Mikkelin hiippakunnalta saadulla järjestörippikoululla, yhteistyössä ev.lut. seurakuntien kanssa. Nyt on ilmoittautumisaika!

Leiririppikoulu 2025 koostuu kevään aikana pidettävistä viikonlopputapahtumista ja leiristä Särsjärven leirikeskuksessa Padasjoella.

**Leiri pidetään 9.–16.7.2025. Konfirmaatiomessu pidetään la 19.7.2025.** Kevään lähiviikonloppujen ajankohta ja konfirmaatiokirkko ilmoitetaan myöhemmin.

Leiririppikoulu maksaa 100 euroa. Maksuun on mahdollisuus hakea huojennusta.

Rippikoulu toteutetaan ev.lut. kirkon normaalin rippikouluohjeistuksen sisällön mukaan. Se käsittelee asioita syvällisesti ja monipuolisesti. Leirillä on paljon yhteistä aikaa myös muuhun tekemiseen; laulamiseen, kisailuun, saunomiseen, uimiseen ja vapaaseen yhdessä oloon jne. Rippikoulun opetusta ohjaa ev. lut. kirkon pappi. Ryhmissä opiskelua ja iltaohjelmia ohjaavat myös isokset. Suurin osa ellei kaikki heistä on käynyt tämän saman rippikoulun. He ovat myös osallistuneet isoskoulutukseen.

Jokaiselle rippikoululaiselle jaetaan laadukkaat omat Raamatut, katekismukset sekä Armon Sävel-laulukirjat.

Hengellisen sisällön lisäksi ripari antaa nuorille

hienon mahdollisuuden tutustua ja ystävystyä saman ikäisten nuorten kanssa. Rippileiri ja konfirmaatio ovat yksi elämän mieleenpainuvimmista jaksoista. Riparin jälkeen nuorten taival seurakuntayhteydessä voi jatkua mm. nuorten tapahtumiin ja -iltoihin, seuroihin ja jumalanpalveluksiin osallistuen yhdessä jo tutuksi tulleen ystäväpiirin kanssa. Tässä kaikessa tapahtukoon Taivaan Isän tahto!

Rippikouluun ilmoittaudutaan sivulta [www.esikoiset.fi/rippikoulu](http://www.esikoiset.fi/rippikoulu) löytyvällä lomakkeella sunnuntaihin 20.10.2024 mennessä. Vapaita paikkoja voi tiedustella myöhemminkin. Pyydä myös ystäväsi mukaan! Em. sivulta löytyy myös rippikoulun esittelyteksti.

Muistathan myös syksyllä ilmoittaa omalle koti-seurakunnallesi, että osallistut tähän rippikouluun.

Lisätietoja rippikoulusta antaa:

Timo Marttinen

p. 040 751 1047

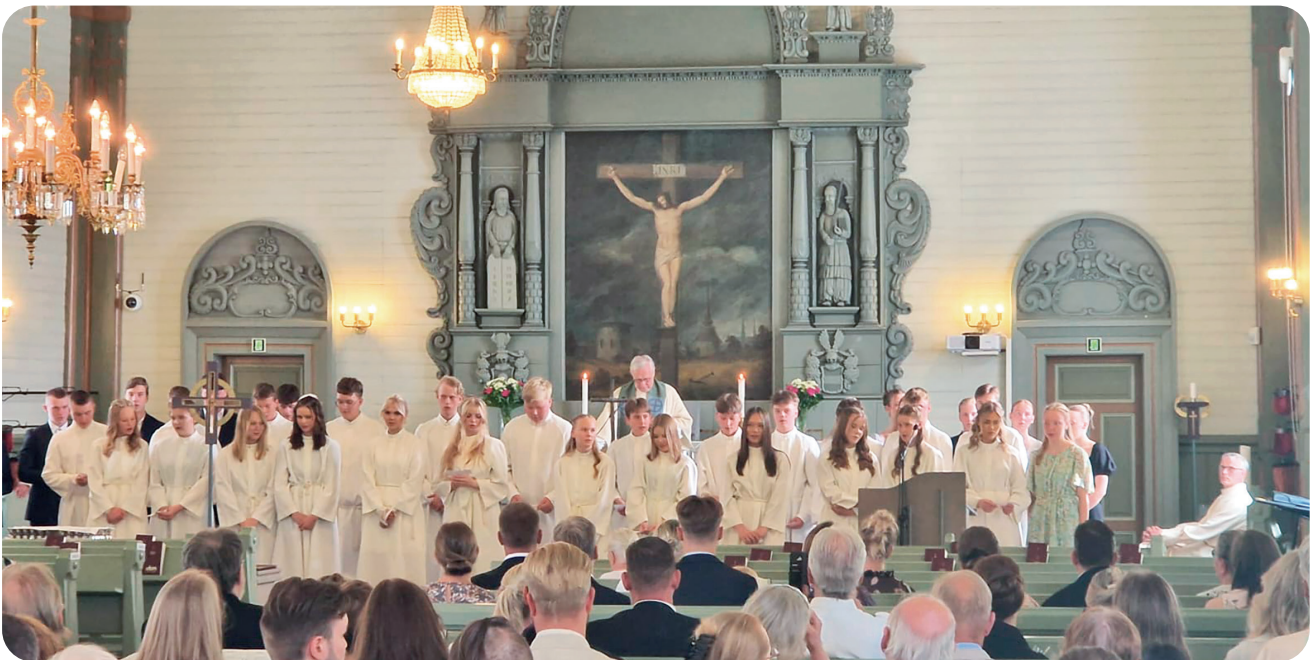
sposti: [timo.marttinen@pp.phnet.fi](mailto:timo.marttinen@pp.phnet.fi)

Syksyn aikana järjestetään aiheesta myös tiedotustilaisuuksia.

Sydämellisesti tervetuloa mukaan!

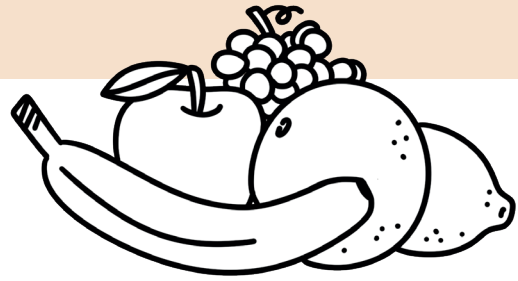
*Rippikoulutyoeryhmä*

**Psst! Lue sivulta 29 riparilaisten haastattelu!** ➡



*Kesän 2024 rippikoulu huipentui jälleen konfirmaatioon Nastolan kirkossa.*

## HENGEN HEDELMÄT



Pidätkö sinä hedelmistä?

Raamatussa kerrotaan Hengen hedelmistä:

"Hengen hedelmää taas ovat **RAKKAUS, ILO, RAUHA, KÄRSIVÄLLISYYS, YSTÄVÄLLISYYS, HYVYYS, USKOLLISUUS, LEMPEYS JA ITSEHILLINTÄ.**" (Gal. 5:22–23)

Ne ovat sellaisia ominaisuuksia, joita tulee esiin, kun me uskomme Jeesukseen. Hedelmästä tulee maukas ja hyvä vain silloin, kun se kasvaa hyvässä puussa. Miten me voisimme kasvaa ja pysyä kiinni Jeesuksessa? Ainakin uskonnolla, käymällä seuroissa ja kirkossa, lukemalla Raamattua ja rukoilemalla.

Mieti, miten Hengen hedelmät voivat näkyä meissä lähimmäsilllemme – kavereille, siskolle ja veljelle, äidille ja isälle. Tuntuvatko jotkut hedelmät vaikeammilta kuin toiset? Voisiko niitä jotenkin harjoitella? Kannattaa kokeilla! ■

*Hanna Halme*

**Löydätkö alla olevasta sanasopasta yhdeksän Raamatussa lueteltua Hengen hedelmää? Varo, ettet nappaa huonoja hedelmiä!**

S	A	H	Y	V	Y	Y	S	K	A	V	O	K	K	I
Ö	H	E	R	B	A	N	A	A	N	I	N	Ä	E	P
Y	K	L	K	I	M	I	J	A	K	H	T	R	U	O
S	E	T	K	I	P	R	A	K	K	A	U	S	S	R
T	R	D	I	T	S	E	P	I	T	S	K	I	K	K
Ä	K	S	P	S	I	P	U	L	I	T	R	V	O	K
V	I	T	S	E	H	I	L	L	I	N	T	Ä	L	A
Ä	U	H	Y	K	I	B	O	H	P	I	R	L	L	N
L	K	E	Y	K	L	U	M	A	I	L	O	L	I	A
L	K	H	S	Y	P	S	E	F	J	O	P	I	S	P
I	U	E	K	Y	E	I	N	U	A	J	U	S	U	Ö
S	A	L	U	S	Y	L	A	N	K	E	N	Y	U	T
Y	K	R	U	P	S	I	L	E	M	P	E	Y	S	Y
Y	P	M	E	N	S	H	Ö	L	M	Ö	Y	S	T	Ä
S	R	A	U	H	A	E	N	T	R	Ö	K	Ö	I	E

## ISIÄ JA POIKIA KOOLLA PADASJOELLA

Syksyiseksi perinteeksi muodostunut isä-poikaleiri pidettiin tänä vuonna Särsjärven leirikeskuksesta Padasjoella 20.–22.9. Mukana oli 13 isää poikineen useilta eri paikkakunnilta.

Ohjelmassa oli muun muassa leiriolympialaiset sekä suunnistusta, jossa rasteilla oli erilaisia keskustelutehtäviä. Sieniä löytyi metsästä kassikaupalla, ja kaloja nousi järvestä. Järveen tarkeni myös hyppiä uimaan, ja saunassa heitettiin löylyä saunalaulujen tahdissa. Kivan tekemisen lisäksi leirillä hiljennyttiin säännöllisesti Jumalan sanan ääreen.



*Makkara maistui isille ja pojille.*

Kangasalalaiset **Markus** ja **Konsta Puuska** olivat isä-poikaleirillä toista kertaa mukana.

– Parasta oli yhdessäolo sekä oman pojan kanssa että muiden. Myös Jumalan sana ja hartaudet olivat todella hoitavia, Markus kertoo.

– Odotin, että saisin viettää aikaa isän kanssa, ja se toteutui hyvin, Konsta toteaa.

Molemmat ovat sitä mieltä, että tulisivat ehdottomasti mielellään uudelleenkin isä-poikaleirille. Puuskat suosittelevat leiriä lämpimästi kaikille isille ja pojille. ■

*Aleksi Halme*

# KAVEREITA JA RAAMATTUA

HAASTATTELIMME NELJÄÄ NUORTA  
ESIKOISET RY:N RIPPILEIRILLÄ.

1. Miksi tulit Esikoisten rippileirille?
2. Mitä uutta olet oppinut tai oivaltanut?
3. Mikä on ollut riparilla parasta?
4. Lempivirsi tai hengellinen laulu?
5. Lempikohta Raamatusta?

## **Daniel Simolin**

1. Tulin Esikoisten rippileirille siksi koska halusin tutustua uusiin uskovaisiin kavereihin .
2. Olen oppinut uusia virsiä ja Raamatun paikkoja.
3. Parasta on ollut uudet kaverit, hyvä ilmapiiri ja mukavat isokset.
4. Virsi 501 *Kuule, Isä taivaan* ja Armon Sävelestä 222 *Paljon ois aihetta lapsella kiittää*.
5. Jeesuksen vertaus laupiaasta samarialaisesta.

## **Jadessa Sukari**

1. Tänne tuli tosi paljon kavereita.
2. Mä muistan kaikki noi ulkoläksyt ulkoo. Aika paljon oppinut mut en osaa sillee sanoo mitää.
3. Varmaan uiminen ja saunominen ja isosten iltaohjelmat ja yöreissut ja ruoka.
4. *Suojelusenkeli*.
5. Psalmi 23

## **Esteri Vuohijoki**

1. Tääl on kaikki kaverit ja oon kuullu et tää esikoisten ripari on ollu hyvä.
2. Ollaan esim. luettu enemmän Raamattua, niin sieltä olen oppinut kaikkea.
3. Vapaa-aika, koppis ja kaverit.
4. *Kristallivirta*
5. Psalmi 23

## **Oliver Suontama**

1. Täällä oli kavereita isosina.
2. Olen oppinut 10 käskyä.
3. Parasta riparilla on ollut vapaa-aika ja kaverit.
4. Lempivirsi 501 *Kuule, Isä taivaan*.
5. Mark. 1:1–8



"Herra on minun paimeneni, ei minulta mitään puutu. Hän vie minut vihreille niityille, hän johtaa minut vetten ääreen, siellä saan levätä. Hän virvoittaa minun sieluni, hän ohjaa minua oikeaa tietä nimensä kunnian tähden."  
(Psalmi 23:1–3)

Syliisi hellään sulje  
nyt, Jeesus, lapsemme  
ja heidän kanssaan kulje  
ja heitä suojele.

Se syli, jossa kannat,  
on valtakuntasi.  
Kun siinä kodin annat,  
he saavat suojasi.

On armon sana siellä  
ja totuus, rakkaus,  
ja neuvojana tiellä  
on Hengen viisaus.

Varjele lapsiamme  
Paimenen kädellä  
ja pidä rakkaitamme  
sinua lähellä.

Virrestä 468 (Niilo Rauhala)



# Esikoiset ry:n paikallinen toiminta

Esikoiset ry:n toiminta on laajaa. Monet paikkakunnat ovat ryhmittyneet yhteistoiminta-alueiksi ja järjestävät yhteisiä seuroja ja muuta toimintaa. Seuroja järjestetään alueellisesti yleensä joka sunnuntai. Seurojen lisäksi järjestetään myös pyhäkouluja, nuorteniltoja, raamattupiirejä sekä lasten ja nuorten leirejä. Tilaisuuksista saa lisätietoja oheisilta paikkakuntien yhteyshenkilöiltä sekä Esikoiset ry:n verkkosivuilta [www.esikoiset.fi](http://www.esikoiset.fi). Sieltä voi myös kuunnella seuroja ja muita tilaisuuksia.

<b>Paikkakunta</b>	<b>Yhteyshenkilöt</b>
Helsinki	Eero Heiliö 050 502 3560 eero.heilio@gmail.com
Hämeenlinna	Jaakko Ansaharju 040 506 3022 jaakko.ansaharju@live.com
Keitele ja Kuopio	Sami Kantoluoto 040 513 8210 sami.kantoluoto@iki.fi
Lahden seutu	Hemmo Toivonen 040 514 7013 hemmo77@hotmail.com
Lappeenrannan seutu	Markku Leivo 040 0257 595 markku.leivo@gmail.com
Mikkeli	Reino Seppänen 045 6512 456 reino.seppanen@gmail.com
Padasjoki	Reijo Rantanen 040 0490 858
Pori	Pauli Heino 050 3071 750 pauli.heino.ph@gmail.com
Tampere ja Sastamala	Jouni Paloniitty 050 5723 126 jouni.paloniitty@iki.fi
Teuva	Jaakko Sukari 050 590 8221 jaakko.sukari@gmail.com
Turku	Seppo Tuominen 050 593 6800 seppo.tuominen@phpoint.fi
Utsjoki	Janne Aikio 040 9646 375 janne.aikio@yahoo.com

## Tervetuloa valtakunnallisiin pyhäinpäiväseuroihin Tampereelle 2.–3.11.2024!

*Aitolahden kirkko, Jenseninkatu 4, Tampere*

### Lauantai

- 11.00 Kahvitarjoilu
- 12.00 Päiväseurat  
Ruoka- ja kahvitarjoilu
- 17.00 Iltaseurat  
Kahvitarjoilu  
Illalla nuortenilta

### Sunnuntai

- 10.00 Messu  
Kirkkokahvit
- 13.00 Päiväseurat  
Ruoka- ja kahvitarjoilu
- 16.00 Seurat  
Kahvitarjoilu

## JOULULAHJAKIRJAT VERKKOKAUPASTA!



Muistathan Esikoiset ry:n verkkokaupan, josta voit kätevästi tilata joululahjoja läheisillesi. Ja tietysti omaksi hengenvainnoksi. Tässä muutamia vinkkejä:

**Lyhyt evankeliumipostilla** (Luther)

**Mannaa Jumalan lapsille** (Luther)

**Avaa suusi pääskysen poika** (Laestadius-historiaa, toim. Olli Lohi)

**Kadonneet minä etsin** -lähetystehistoriikki

**Armon Sävel** -laulukirjat

**Kristityn vaellus** (John Bunyan)

[www.esikoiset.fi/verkkokauppa](http://www.esikoiset.fi/verkkokauppa)

tai skannaa puhelimellasi QR-koodi



Tampereen rukoushuoneelta voi myös ostaa kirjoja suoraan mukaan lähinnä seurojen yhteydessä. Esikoiset ry:n kirjakaupasta vastaa Päivi Anttonen, puhelin 040 7331066.